NUORISON
TAIDETAPAHTUMA 1970
TURUSSA 29.10-1.11
TEATTERI, ELOKUVA, BLUES, SARJAKUVA
PROPAGOIVA ILMAISU, TAPAHTUMAKLUBI
INFORMAATIO: TAPAHTUMATOIMISTO LÖNNROTINK. 15 A3
HELSINKI 12, PUH (90)-103899, TURKU (921)-26464

Nuorisotyön vuosikymmenet

sakit, lössit, jengit ja nappulat...

Nuorisotyön vuosikymmenet

Sakit, lössit, jengit ja nappulat
Nuorisotyön vuosikymmenet

Schack, gäng och knattar
Sex decennier av ungdomsarbete

Nuorisotyön perinteen tallentaminen -projekti /
Projektet dokumentation av ungdomsarbetstraditioner
Nuoperi / Turun maakuntamuseo / Åbo landskapsmuseum

Kansikuva / Pärmbild
Nuorison Taidetapahtuma 1970 -juliste. Nuori kulttuuri -toimisto.
Affischen för ungdomarnas konstevenemang 1970. Byrån för ung kultur

Päiväkirjan sivut / Dagbokssidor
Kerttu Varjo, Nuorisoperinteen keskusarkisto /
Centralarkivet för ungdomstradition

Työryhmä / Arbetsgrupp
Leena Aho, Minna Heikkinen, Arja Hyvönen,
Seppo Kannisto, Juha Lukala, Seija Majanen

Näyttelyn arkkitehti / Utställningsarkitekt
Juha Lukala

Kielenhuolto / Språkgranskning
Marja Pajula

Käännökset / Översättningar
Kari Appelgren

Esitteen toimitus / Redaktör
Minna Heikkinen

Esitteen taitto / Lay out
Otavan kirjapaino Oy

Ulkoasu ja taitto / DTP design
Minna Nousiainen / Keski-Suomen Sivu Oy

ISBN 978-952-02-0559-1 (Sähköinen)

Painopaikka
Otavan Kirjapaino Oy,
Keuruu 2005

Opetusministeriö

turku
NUORISOASIAINKESKUS

Suomen Kuntaliitto
Finlands Kommunförbund

ALLIANSSI

Turun yliopisto

Sisältö/Innehåll

Lukijalle/Till läsaren 7

Leirielämää kaupunkilaisille Helsingin Käpylässä / Lägerliv för Helsingfors Kottbybor
Timo Puumalainen 17

Nuorisotyön organisaatio ja hallinnon kehittyminen Suomessa / Ungdomsarbetets organisation och utvecklingen av dess administration i Finland
Taisto Kärkkäinen 24

Muisteluksia Oulun kaupungin ensimmäisen nuorisosihteerin alkutaipaleelta / Minnesbilder från min tid som den första ungdomssekreteraren i Uleåborgs stad
Ebba Askonen 38

Nuorisonohjaajakoulutuksesta maisterituotantoon / Från ungdomsledarutbildning till produktion av magistrar i ungdomsledarskap
Elna Hirvonen 54

Henkisistä kilpailuista Nuoren Kulttuurin loisteeseen / Intellektuella tävlingar – ungdomskulturens guldkant
Helena Peltola-Yrjölä 68

Kunnallinen nuorisotyö Turussa / Det kommunala ungdomsarbetet i Åbo
Leena Aho 84

Lukijalle

Nuorisotyön vuosikymmeniä esittelevä näyttely valmistui kunnallisen nuorisotyön syntymäpäivien kynnyksellä. Vuonna 1946 aloitti ensimmäinen kunnallinen päätoiminen nuorisonohjaaja työnsä Hausjärvellä. Nyt, miltei 60 vuotta myöhemmin, voimme tarkastella menneitä vuosikymmeniä Sakit, lössit, jengit ja nappulat -näyttelyssä.

Nuorisotyön Senioriklubilaisten ideoimana ja opetusministeriön suosiollisella taloudellisella avustuksella saatiin aikaiseksi projekti, jonka tavoitteena oli kartoittaa nuorisotyöhön liittyvää perinnettä, kerätä sitä ja muodostaa aineistosta Nuorisotyön perinnearkisto. Tämä tavoite saavutettiinkin. Nuoperi-projektin puitteissa syntyi Turun asiainhallintaryhmän alaisuuteen arkisto, johon siirrettiin, ja siirretään edelleenkin, aineistoa ympäri Suomea. Projektin tavoitteena oli saada tallennettu aineisto esille. Näyttelyn suunnitteluryhmä kokoontui tiiviisti ja tulos on nyt valmis yleisölle.

Näyttely kertoo kunnallisesta nuorisotyöstä Suomessa. Leirit, kerhot, musiikki ja taidetapahtumat ovat olleet keskeisiä toimintamuotoja, mutta nuorisotyöhön kuuluu myös paljon muuta. Näyttelyesite perehdyttää lukijan nuorisotyön moninaisuuteen. Siihen ovat kirjoittaneet oman alansa ammattilaiset esitellen mm. oman kaupunkinsa nuorisotyötä ja perehdyttäen nuorisotyön organisaatioon ja nuorisotyöntekijöiden koulutusmahdollisuuksiin.

Nuoperi-projektin yhteistyökumppaneita ovat olleet opetusministeriö, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry, Kuntaliitto, Turun yliopiston kansatiede ja sen TKU/TYKL -arkisto, Turun kaupungin nuorisoasiainkeskus ja asiainhallintaryhmä, Turun maakuntamuseo sekä Nuorisotyön Senioriklubi. Näyttelyn rahoituksesta on vastannut opetusministeriö ja Kordelin-säätiö. Suuri kiitos kuuluu myös kunnille, jotka ovat antaneet käyttää omaa aineistoaan näyttelyssä.

Minna Heikkinen
Tutkija
Nuoperi-projekti

Till läsaren

Denna utställning, som presenterar ungdomsarbetet under de gångna decennierna blev färdig på tröskeln till det kommunala ungdomsarbetets jubileumsår. År 1946 inledde den första kommunala heltidsanställda ungdomsinstruktören sitt arbete i Hausjärvi. Nu, när 60 år har gått, kan utställningen Schack, gäng och knattar ge oss en uppfattning om hur arbetet utvecklats.

Ungdomsarbetets Seniorklubb gav uppslaget och undervisningsministeriet beviljade välvilligt ekonomiskt bidrag för att förverkliga projektet, vars avsikt var att kartlägga traditionerna kring ungdomsarbetet, dokumentera detta och samla material till ett traditionsarkiv för ungdomsarbetet. Denna målsättning har man nu nått. Inom ramen för Nuoperiprojektet samlades ett arkiv som är underställt Åbo stads avdelning för ärendehantering. Hit överfördes, och kommer kontinuerligt att överföras material från hela Finland. Projektets mål har varit att presentera det material som samlats in. En planeringsgrupp för utställningen sammanträdde och resultatet kan nu visas upp för allmänheten.

Utställningen berättar om det kommunala ungdomsarbetet i Finland. Läger, klubbar, musik- och konstevenemang har varit centrala verksamhetsformer, men till ungdomsarbetet hör även mycket annat. Utställningen ger läsaren en bild av diversiteten i ungdomsarbetet. Ungdomsarbetare som utö-

vat yrket under olika perioder delger personliga erfarenheter av sina arbetsuppgifter och en inblick i ungdomsarbetets organisation och utbildningsvägar.

Samarbetspartner i Nuoperiprojektet har varit undervisningsministeriet, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry, Kommunförbundet, Etnologiska institutionen vid Åbo universitet och dess arkiv TKU/TYKL, Åbo stads centrum för ungdomsärenden och dess ledningsgrupp, Åbo landskapsmuseum och Ungdomsarbetets Seniorklubb. För finansieringen av utställningen har undervisningsministeriet och Kordelinska stiftelsen svarat. Ett stort tack även till de kommuner, som lånat sitt material till utställningen.

Minna Heikkinen
Forskare
Nuoperi-projektet

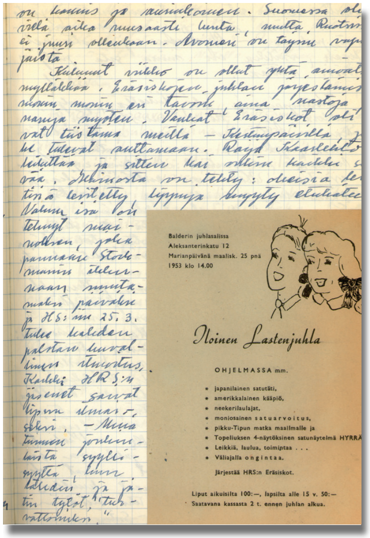
Balderin juhlasalissa
Aleksanterinkatu 12
Marianpäivänä maalisk. 25 pnä
1953 klo 14.00
Iloinen Lastenjuhla
OHJELMASSA mm.
japanilainen satutäti,
amerikkalainen kääpiö,
neekerilaulajat,
moniosainen satuarvoitus,
pikku-Tipun matka maailmalle ja
Topeliuksen 4-näytöksinen satunäytelmä HYRRÄ
Leikkiä, laulua, toimintaa . . .
Väliajalla ongintaa.
Järjestää HRS:n Eräsiskot.
Liput aikuisilta 100:—, lapsilta alle 15 v. 50:—
Saatavana kassasta 2 t. ennen juhlan alkua.

Valitse korkein hyvä ja pysy siinä
Kaikin voimin.

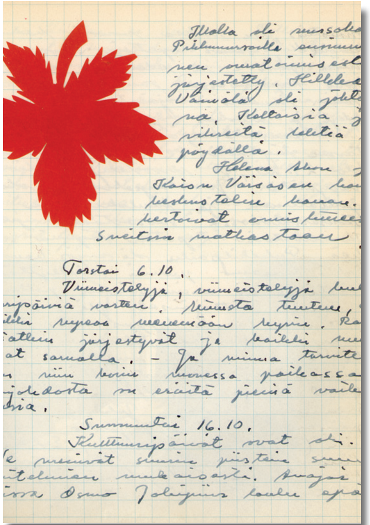

"Minussa on luultavasti sitkeyttä enemmän kuin voimaa, intuitiivisuutta enemmän kuin älyllistä johdonmukaisuutta."

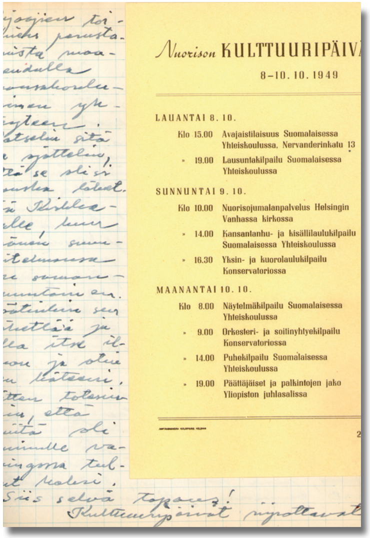
Nuorison KULTTUURIPÄIV
8–10. 10. 1949
LAUANTAI 8. 10.
Klo 15.00 Avajaistilaisuus Suomalaisessa Yhteiskoulussa, Nervanderinkatu 13
» 19.00 Lausuntakilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
SUNNUNTAI 9. 10.
Klo 10.00 Nuorisojumalanpalvelus Helsingin Vanhassa kirkossa
» 14.00 Kansantanhu- ja kisällilaulukilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 16.30 Yksin- ja kuorolaulukilpailu Konservatoriossa
MAANANTAI 10. 10.
Klo 8.00 Näytelmäkilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 9.00 Orkesteri- ja soitinyhtyekilpailu Konservatoriossa
» 14.00 Puhekilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 19.00 Päättäjäiset ja palkintojen jako Yliopiston juhlasalissa

Timo Puumalainen, nuorisosihteeri/sopimustoimitsija, eläkkeellä
Timo Puumalainen, ungdomssekreterare/funktionär, pensionerad

Leirielämää kaupunkilaisille Helsingin Käpylässä

Lägerliv för stadsborna i Kottby, Helsingfors

Vuonna 1946 Helsingin Käpylässä asui yli 4 000 henkeä. Suurperheisten talojen eli Perhiksen valmistuttua Mäkelänkatu 78–82 kohdalle Käpylän asukasluku nousi 20 prosenttia. Suurperheisten talojen asukasvalinnassa oli tärkeimpänä perusteena, että lasten lukumäärän tuli olla vähintään kolme. Näin neljään taloon muutti 107 perheettä, yhteensä yli tuhat asukasta. Vertaus Attilan hevosten taakseen jättämään autiuteen osoittautui pian todeksi, sillä koko 7 000 neliömetrin tontilla ei kasvanut korren kortta. Asukastiheyden aiheuttamien ongelmien ehkäisemiseksi perheiden äidit perustivat Äitikerhon.

Alusta lähtien urheilu ja retkeily kuuluivat asukkaiden vapaa-ajan harrasteisiin. Lähialueista kiinnostivat Vantaanjoen ja Pikkukosken uinti- ja kalastusmahdollisuudet. Pasilan ja Metsälän Maunulaan rajoittuva metsäalue toimi hiihto- ja retkeilymaastona. Kesäisin kävel-

År 1946 bodde över 4 000 personer i Kottby i Helsingfors. Sedan storfamiljshusen eller ”Perhis” vid Mäkelägatan 78–82 blivit färdiga växte invånarantalet i Kottby med 20 procent. Den viktigaste principen vid valet av invånare till storfamiljshusen var att familjen hade minst tre barn. Då 107 familjer flyttade in i de fyra husen blev det sammanlagt tusen invånare. En jämförelse med den ödslighet som Attilas hästar lämnade efter sig besannades – på hela den 7 000 kvadratmeter stora tomten växte snart inte ett enda grässtrå. För att förhindra sådana problem som bostadstätheten kunde förorsaka grundade familjernas mödrar en mödraförening.

Ända från början hörde idrott och utfärder till invånarnas fritidsprogram. Intressanta närområden var Vanda å och Lillforsen med sina möjligheter till simning och fiske. Skogsområdet som gränsar till Fredriksberg och Metsälä i

tiin patikkaretkiä Sipoon saaristoon ja Vuosaaren alueelle. Keskuspuisto antoi oivat mahdollisuudet harrastaa ulkoilua kesät talvet.

Vallilan ja Käpylän välissä sijaitsi ns. pommikuoppa, jonka liepeillä kesäisin oli järjestettyä leikkikenttätoimintaa ateriapalveluineen. Lentopommi oli hiekkaiseen rinteeseen räjähtäessään aukaissut toistakymmentä metriä laajan kraatterin, johon nousi pohjavettä noin metrin verran. Tässä turvallisessa ympäristös-

Mankans var en god terräng för skidning och utflykter. Om somrarna gjordes utfärder till fots till Sibbo skärgård och Vuosaariområdet. Centralparken bjöd både sommar och vinter på utmärkta möjligheter till friluftsliv.

Mellan Vallgård och Kottby låg den s.k. bombgropen, i närheten av vilken man om somrarna arrangerade lekplansverksamhet med måltider. En flygbomb som sprängdes på den sandiga sluttningen hade öppnat en över

Nuoriso-ohjaaja Raimo Hartikainen ja muusikko Pekka Härkönen Hangon Bengtsårin rantasaunan leiripaikalla kesäkuussa 1951. Heikki Kauppala.

Ungdomsledaren Raimo Hartikainen och musikern Pekka Härkönen på lägerplatsen vid Bengtsårs strandbastu i Hangö i juni 1951. Heikki Kauppala.

Moottorin kannella on helppo ottaa rennosti. Matkalla leirille Bengtsäriin. Heikki Kauppala.

På motordäck är det lätt att slappa av. På väg till lägret i Bengtsår. Heikki Kauppala.

sä me Käpylän pikkulapset opimme uimaan; lisäksi opimme vielä toimimaan yhdessä ja sopeutumaan. Päiväretki päättyi usein vasta viiden jälkeen, kun vanhemmat palasivat työstään. Lomaa siihen aikaan oli kolme viikkoa, jos työsuhde oli kestänyt yli vuoden. Edellä mainittu hiekkarantaelämä loi hyvän pohjan hakea oikeita uimarantoja vähän kauempaa kotoa.

Vasta perustettu Helsingin kaupungin nuorisolautakunta päätti aloittaa kunnallisen nuorisotoiminnan Käpylän Kerhokeskuksessa (KKK) vuoden 1949 alusta. Päätöksen taustalla oli Suurperheisten asukkaiden, erityisesti äitien, aktiivinen toiminta. Kunnallinen nuorisotyö oli ottanut ensiaskeleensa ”Perhelän talojen kellaritiloissa”. Maamme ensimmäisiksi kun-

tio meter vid krater, i vilken grundvattnet steg ca en meter. I denna trygga omgivning lärde vi småbarn från Kottby oss att simma; dessutom lärde vi oss hur man fungerar tillsammans och anpassar sig. Dagsutfärden tog vanligen slut först efter klockan fem, då de vuxna kom från sina arbeten. Man hade på den tiden tre veckors semester om arbetet hade varat över ett år. Ovannämnda sandstrandsliv skapade en god utgångspunkt för att söka sig till riktiga simstränder lite längre bort från hemmet.

Den nygrundade ungdomsnämnden i Helsingfors stad beslöt inleda den kommunala ungdomsverksamheten i Kottby klubbcentrum fr.o.m. början av 1949. I bakgrunden för beslutet stod storfamiljernas, särskilt mödrarnas aktivitet. Det kommunala ungdomsarbetet hade

nallisiksi kerhoiksi voi näin ollen nimetä Meidän Sakkikerhon (tuonaikalaisen elokuvan mukaan), Tähtöset-nimisen tyttökerhon ja pikkulikkojen Tipukerhon. Nämä kolme kerhoa ovat dokumentoituina KKK:n päiväkirjassa ensimmäisinä.

Lasten ja nuorten kesäkauden harrasteet eivät tahtoneet pysyä kaidalla polulla. Vapaana riehuva satapäinen lapsilauma sai Käpylän muiden asukkaiden tunteet kuohumaan jo ensimmäisen kesän jälkeen, ja he toivoivat tilanteeseen muutosta. Seuraavana vuonna 1950 järjesti Helsingin kaupungin nuoriso- ja liikuntatoimi ensimmäisen virallisen kesäleirin Hangon Bengtsårissa, Tenholan eteläpuolella sijaitsevalla noin 40 hehtaarin saarella. Saari oli ostettu Helsingin kaupungille nuoriso- ja liikuntatoimen käyttöön. Saarella oli sotavuosiin asti toiminut poikien koulukoti perheettömille pojille. Poikakodin kuuluisin asukki on tiettävästi 1930-luvulla Inkooseen muuttanut ja ulkoministeriön palveluksessa ansioitunut suurlähettiläs Lars Lindeman.

Kesäleirit Hangon Bengtsårin saaressa

Kauppalan Heikki toimi 1950 Meidän Sakki -nimisen kerhon ohjaajana. Hän oli jo vuotta aiemmin tehnyt varttuneempien poikien kanssa ”tiedusteluretken” Hangon leirisaareen. Matka taittui siihen aikaan junalla Hankoon.

tagit sina första steg i ”Perhelä”-gårdarnas källlarutrymmen. Pojklubben Meidän Sakkikerho (vår schackklubb) (namnet efter en dåtida film), flickklubben Tähtöset och småflickornas Tipukerho kan således koras till de första kommunala klubbarna i vårt land. Dessa tre klubbar har i dagboken för Kottby klubbcentrum dokumenterats som de första.

Sommartid hade barnens och ungdomarnas fritidsintressen svårt att hålla sig på den smala vägen. Den fritt härjande hundrahövdade barnaskaran fick känslorna hos de andra Kottbyborna att koka över redan efter den första sommaren, och man önskade en förändring i situationen. Följande år, 1950, arrangerade Helsingfors stads ungdoms- och idrottstjänst det första officiella sommarlägret på Bengtsår i Hangö, en ö söder om Tenala på ca 40 ha. Ön hade inköpts av Helsingfors stad för att disponeras av ungdoms- och idrottsverksamheten. Ön hade ända till krigsåren fungerat som skolhem för pojkar. Den mest kända av invånarna i skolhemmet är förmodligen ambassadören Lars Lindeman, som på 1930-talet flyttat till Ingå och som meriterade sig vid utrikesministeriet.

Sommarlägren på Bengtsår i Hangö

Heikki Kauppala var år 1950 ledare för klubbben Meidän Sakki. Han hade redan ett år tidigare tillsammans med äldre pojkar gjort en ”re-

Kun höyryjuna puski Espoon asemalle, sen ikkunat peitettiin puuluukuilla, Porkkalan vuokra-alueen rajalla junaan astui puna-armeijan sotilaita. Sotilaat jäivät taas junasta Pikkalan seisakkeella Kirkkonummen ja Inkoon rajalla. Ikkunaluukut poistettiin, ja matka jatkui Karjaalle. Karjaan asemalla oli Turun junasta irrotettava Hankoon menevät vaunut, ja Turun junan lähdettyä asemalta lähti uusi veturi puksuttamaan Tammisaaren kautta Hankognoseringsexpedition” till lägerön i Hangö. Resan gjordes på den tiden med tåg till Hangö. Då tåget ångade in på Esbo station, täcktes dess fönster med träluckor och vid gränsen till Porkkalaområdet steg soldater ur röda armén upp på tåget. Soldaterna steg av vid Pikkala hållplats på gränsen mellan Kyrkslätt och Ingå. Fönsterluckorna avlägsnades och färden kunde fortsätta till Karis. Vid Karis station skulle vagnarna till Hangö lösgöras från Åbotåget,

Bengtsårin poikaleirin ohjaajat Santalan kalliolla odottamassa yhteysalusta leirinvalmistumisen merkeissä kesäkuussa 1951. Oikealla Raimo Hartikainen, Pentti Siimelä ja Heikki Kauppala.
Heikki Kauppala.

Ledarna för pojklägret på Bengtsår på Santala klippa i väntan på förbindelsefartyget under lägerförberedelserna i juni 1951. Från höger Raimo Hartikainen, Pentti Siimelä och Heikki Kauppala.
Heikki Kauppala.

Poikaleirin ihanuutta Bengtsårissa. Heikki Kauppala. *Härligt på pojklägret i Bengtsår.* Heikki Kauppala.

koon. Asiaan kuului, että mikäli matkustajat ilmoittivat konduktöörille jäävänsä pois jollakin asemien välissä olevalla seisakkeella, juna pysähtyi jättääkseen matkustajat kyseiselle seisakkeelle. Bengtsåriin mentäessä oli jäätävä pois noin kymmenen kilometriä ennen Hankoa sijaitsevalla Santalan seisakkeella. Sieltä käveltiin leirivarusteita raahaten muutama kilometri Hankoniemen pohjoisrannalle, josta puolestaan oli puolen tunnin soutuvenematka leirisaareen. Matka Helsingistä leirisaareen Hankoon kesti yli viisi tuntia.

och då Åbotåget gett sig iväg från stationen kom ett nytt lok för att bogsera vagnarna via Ekenäs till Hangö. Till saken hörde, att om resande anmälde till konduktören att de skulle stiga av vid någon hållplats mellan stationerna, stannade tåget för att släppa av dem vid ifrågavarande hållplats. På väg till Bengtsår skulle man stiga av vid Santala hållplats ca tio kilometer före Hangö. Därifrån vandrade man, släpande lägerutrustningen, några kilometer till norra stranden av Hangö udd, varifrån det var en halv timmes båtfärd till lägerön. Färden från

Lukijalle ehkä tulee mieleen, oliko tarkoituksena löytää leiripaikka, josta ei karata kesken leiriajan kotiin. Vai pelättiinkö ehkä, että käpyläläiset hakeutuisivat leirille turhan herkästi tai oma-aloitteisesti?

Niin järjestäjän kuin osallistujienkin varusteiden ja leiritarvikkeiden heikko taso – maas-

Helsingfors till lägerön vid Hangö tog över fem timmar.

Läsaren får kanske för sig, att avsikten var att finna en lägerplats, varifrån det inte gick att rymma hem mitt under lägret. Eller kanske var man rädd för att Kottbyborna alltför lätt och på eget initiativ skulle söka sig till lägret.

Tammisaaren bensa-asemalla on helppo pysähtyä matkalla Bengtsäriin.
Heikki Kauppala.

På väg till Bengtsår är det lätt att ta paus vid bensinstationen i Ekenäs.
Heikki Kauppala.

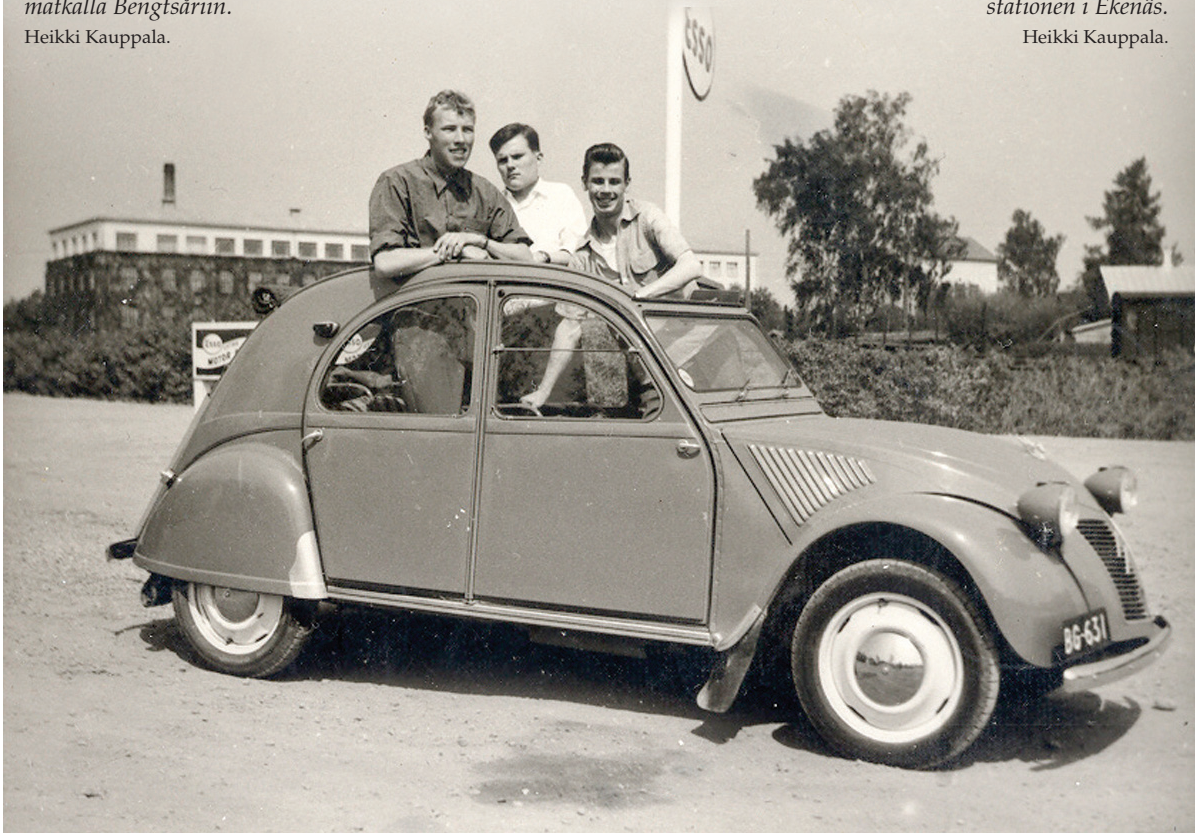

toyöpymiseen sopimattomat teltat ja vaatetus – inspiroivat nuoria keksimään omia selviytymistapoja. Makuupussi oli siihen aikaan lähes tuntematon varuste. Kotisängyn huopa oli vakiovaruste, kun teltan maapohjalle tehtiin makuusijaa. Kehittynyt malli syntyi taitetusta huovasta, jossa yksi lyhyt sivu ja kaksi kolmasosaa pitkästä sivusta oli harsittu kiinni – makuupussi oli syntynyt! Harjakattoisiin, maapohjaisiin telttoihin pääsivät eläimet ja vesi esteettä sisälle. Sateella kastuneen vilttihuovan kuivuminen kesti ainakin kaksi päivää.

Ajankuvauksena on mainittava, että sodan seurauksena Suomessa ostettiin kankaat ja vaatteet ostokupongeilla. Siksi eivät talvi- ja kesävaatetus juurikaan eronneet toisistaan. Kesällä puettiin vähemmän paitoja päälle ja käytettiin pieneksi jääneet vaatteet loppuun. Onneksi heti 1950-luvun alussa kauppoihin tulivat Nokian valmistamat edulliset ”koripallotossut”, joten kesäkuumalla ei enää tarvinnut käyttää monoja tai kumisaappaita.

Leiriä varten laadittiin aina leirivarusteluettelo, jossa mainittiin lähes kaikki Tunturi-Lapin vaeltajien tarvitsemat vaatekerrat ja varusteet yöpymiseen ja ruokailuun. Luettelo on hyvä esimerkki siitä, mitä kaikkea olisi voinut ottaa mukaan, jos perheellä olisi ollut varaa tai harrastusta asiaan. Monet lähtivätkin leirille niissä varusteissa, joita kesäkuussa pidettiin muutenkin. Lisäksi mukaan otettiin peltinen ruokailuvälinesarja mallia SA INT. -41.

Den låga nivån på såväl arrangörens som deltagarnas utrustning – för övernattning utomhus olämpliga tält och klädsel – inspirerade de unga att hitta på egna sätt att klara av problemen. Sovsäcken var på den tiden okänd. En filt från sängen därhemma var standardutrustningen, då man beredde sin liggplats på marken på tältets golv. En utvecklad modell gjordes av en hopvikt filt, vars ena kortsida och två tredjedelar av långsidan fästes ihop – där hade vi en sovpåse! Åstälten med jordgolv släppte obehindrat in både djur och regn. Att få en regnblöt yllefilt torr tog åtminstone två dagar.

Som tidsbild bör nämnas, att strax efter kriget köpte man tyg och kläder på kupong. Därför var det just ingen skillnad på vinter- och sommarkläder. Om sommaren hade man färre skjortor på sig och man använde sina urväxta kläder ända tills de definitivt var slut. Lyckligtvis kom genast i början av 1950-talet Nokias billiga ”gummitossor” i handeln, så man behövde inte längre ha monokängor och gummistövlar i sommarhettan.

Inför lägret försågs man alltid med en utrustningslista, där nästan alla klädomgångar och vad man kunde behöva för övernattning och måltider på en fjällvandring i Lappland, uppräknades. Listan är ett gott exempel på allt vad man hade kunnat ta med sig, om familjen hade haft råd och intresse för saken. Många begav sig till lägret i samma kläder som de också annars bar i juni. Dessutom tog man med sig matbestick i plåt av modellen SA INT. -41.

Seuraavina kesinä pidettiin poika- ja tyttöleirit eri aikaan. Vuoden parin päästä, ehkä 1955 jälkeen, poika- ja tyttöleirit pidettiin saaren eri osissa samanaikaisesti. Radikaalivuodet 1960-luvulla yhdistivät leirit siten, että poika- ja tyttöleirit pidettiin samassa paikassa samaan aikaan. Näihin aikoihin ohjaajat vapautuivat toteuttamaan kasvatustyötään leiriohjelmien puitteissa, koska kesäleireille palkattiin erikseen keittiöemännät. Ruoanvalmistus siirtyi leirinuotiolta keittiöön. Taloudellinen nousukausi oli saavuttanut myös nuorisotyön ja kunnallisen kesä- ja talvileiritoiminnan.

Talvileirit Pirttijärven retkeilymajassa Nuuksiossa

Koulujen keskeyttäminen kevättalvella (opettajien väsyessä?) niin sanotun hiihtoloman ajaksi oli riemun hetki koululaisille. Perhiksen lapsista noin 400 oli viikon kotonaan tai ainakin pois koulustaan. Vanhemmille talvilomakäsite taisi tulla tutuksi vasta 1970-luvulla, joten lapset saivat olla omin nokkinensa. Vaikka osa lapsista saikin passituksen mummolaan tai serkkuilemaan maalle, monet kymmenet jäivät Käpylän asukkaiden riesaksi pihalle. Tämä herätti ajatuksen talvileiristä. Talvileirin saamiseksi tietysti käytettiin moraalisesti parempia perusteluita, kuten lasten virkistyminen ja reipastuminen.

Käpylän Kerhokeskus järjesti helmi–maalis-

De följande sommararna hölls pojk- och flicklägren olika tider. Efter ett par år, kanske efter 1955, höll man pojk- och flicklägren samtidigt på olika delar av ön. På det radikala 1960-talet förenades lägren så att pojk- och flicklägren hölls samtidigt på samma plats. Vid denna tid befriades ledarna från sin fostrarroll i lägerprogrammet och det anställdes speciella köksvärdinnor till sommarlägren. Matlagningen flyttades från lägerbålet till ett kök. Den ekonomiska uppgången hade även nått ungdomsarbetets kommunala sommar- och vinterlägerverksamhet.

Vinterlägren vid Pirttijärvi utfärdsstuga i Noux

Då skolgången på vårvintern avbröts (då lärarna blev trötta?) av det s.k. sportlovet, blev det en glädjens tid för skolbarnen. Av Perhisbarnen stannade ca 400 hemma eller åtminstone borta från skolan. För de vuxna torde vintersemesterbegreppet ha blivit bekant först på 1970-talet, så barnen fick klara sig på egen hand. Fastän en del av barnen sändes på besök till far- och morföräldrar eller för att träffa kusiner, blev flera tiotal kvar på gården till Kottbybornas förargelse. Detta väckte tanken på att arrangera vinterläger. Men detta arrangemang krävde naturligtvis moraliskt bättre motiveringar, som att barnen skulle bli piggare och raskare.

kuun vaihteessa kuuden päivän talvileirin, aluksi 1950-luvulla Nuuksion ja Espoon rajalla sijaitsevassa Pirttijärven retkeilymajassa. Paikka oli mainio ulkoilun kannalta, koska latuverkot ulottuivat Nuuksion erämaihin ja Solvallan opistolle saakka. Iltaohjelmaa suunniteltiin ja esitettiin eri kokoonpanoissa, pojat omissa ryhmissään ja tytöt omissaan. Kuultiin lauluja ja tarinoita, pikku arvoituksia ja sketsejä. Joskus iltamaohjelma jouduttiin keskeyttämään yleisen melun noustessa esiintyjien äänivarojen yli. Vaikutelma oli tällöin kuin mykkäfilmeistä.

Ahkerimmat talvileiriohjaajat olivat Tuulikki Valkama, Pirkko Fihlman ja Eeva Hyvärinen sekä poikaohjaajat Heikki Kauppala, Pentti Siimelä ja Ensio Fihlman, joitakin mainitakseni. Kuri oli pidettävä mahdollisimman hyvänä, sillä kaksi nuoriso-ohjaajaa vastasi 50–60 leiriläisestä. Kun järjestetty ohjelma hetkeksikin taukosi, lojuttiin punkan päällä ja kuunneltiin itse tehtyä kidekonetta, köyhän nuorison matkaradiota. Takuuvarma ohjelma, jota kidekoneella leirillä kuunneltiin, oli Lahden hiihtokisat ja joskus ajankohta osui Falunin tai Hollenkollenin kisa-aikoihin.

Myöhemmin kidekoneet vaihtuivat Luxor-matkaradioon ja uskomattomaan katseenvangitsijaan televisioon. Televisio mullisti koko nuorisotyön kerhoilloista leiritoimintoihin. Monet kerhoajat jouduttiin muuttamaan; mm. keskiviikkoiltana televisiosta tullut monivuotinen sarja Peyton Place ja sen Allison-tytön kohtalo kiinnostivat monia. Televisio tuotiin myös

Klubbcentralen i Kottby arrangerade i månadsskiftet februari–mars ett sex dagars vinterläger, till en början på 1950-talet i Pirttijärvi utfärdsstuga på gränsen mellan Noux och Esbo. Platsen var utmärkt för uteliv, för skidspårsnätet sträckte sig från Noux ödemarker ända till Solvallainstitutet. Kvällsprogram planerades och framfördes i olika sammansättningar, pojkarna i egna grupper och flickorna för sig. Det sjöngs, berättades historier, man gissade gåtor och framförde sketcher. Ibland måste kvällsprogrammet avbrytas då oljudet överröstade de uppträdandes röstresurser. Intrycket påminde då om en stumfilm.

Tuulikki Valkama, Pirkko Fihlman och Eeva Hyvärinen samt pojkledarna Heikki Kauppala, Pentti Siimelä ja Ensio Fihlman var de flitigaste vinterlägerledarna, för att nämna några. Disciplinen måste hållas så god som möjligt, två ungdomsledare ansvarade för 50–60 lägerdeltagare. Då det blev en stunds paus i programmmet, låg man på sängen och lyssnade på en hemmagjord kristallmottagare, som fungerade som fattiga ungdomars reseradio. Ett program som man säkert lyssnade på var skidspelen i Lahtis – ibland sammanföll lägertiden med Falun- eller Holmenkollspelen.

Senare byttes kristallmottagaren ut till en Luxor reseradio och den otroliga blickfångaren, televisionen. Televisionen revolutionerade hela ungdomsarbetet från klubbaftnar till lägerverksamhet. Man måste ändra på många mötestider; på onsdagskvällarna kom t.ex. seri-

nuorisotiloihin. Oma tekeminen vähentyi ja toisten tekemisen katselu lisääntyi. Oli syntynyt idea nuorisotalosta?!

Kunnallisen nuorisotyön kehto, Käpylän Kerhokeskus, päätettiin lakkauttaa suurperheisten taloissa 1970-luvun lopulla. Tällöin Helsingin kaupungin nuorisotoimisto oli jo muuttanut nimensä Helsingin kaupungin Nuorisoasiainkeskukseksi.

en Peyton Place och flickan Allisons öde intresserade många. Televisionen kom även in i ungdomslokalerna. Den egna aktiviteten minskade och man tittade alltmera på vad andra hade för sig. Idén om en ungdomsgård uppstod?!

I slutet av 1970-talet beslöt man i storfamiljshusen att lägga ner det kommunala ungdomsarbetets vagga, Klubbcentralen i Kottby. Då hade Helsingfors stads ungdomsbyrå redan ändrat sitt namn till Helsingfors stads centrum för ungdomsarbete.

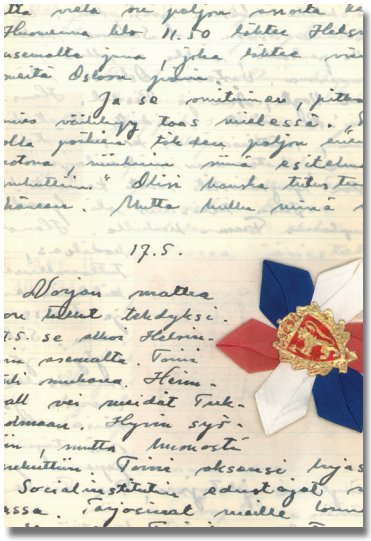
17.5.

RESENTATIONSLÄGRET
1948
EDUSTUSLEIRI

Lauantai 29.4.50
Pikku-nursot
Z. Nietzsche.

Ollako vai eikö olla!
Presidentti, pääminis-

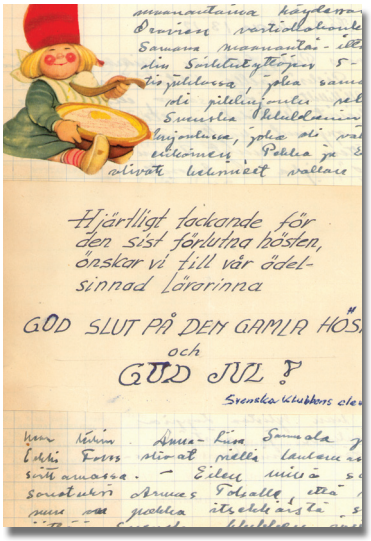
Hjärtligt tackande för den sist förlutna hösten, önskar vi till vår ödelsinnad lärarinna
GOD SLUT PÅ DEN GAMLA HÖS
och
GUD JUL!

Torstai 2.8.
Summuntaina 5.8.

Taisto Kärkkäinen, opetusministeriön nuorisotoimiston toimistopäällikkö, eläkkeellä • Taisto Kärkkäinen, byråchef för ungdomsbyrån vid undervisningsministeriet, pensionerad.

Nuorisotyön organisaatio ja hallinnon kehittyminen Suomessa

Ungdomsarbetets organisation och utvecklingen av dess administration i Finland

Nuorisotyön juuret ulottuvat maassamme 1800-luvun jälkipuoliskolle. Aatteellinen ja muu kansalaistoiminta käynnistyi osaksi kansallisista virikkeistä ja osaksi muista maista saatujen esimerkkien innoittamana. Vähitellen se muotoutui organisoiduksi järjestötoiminnaksi. Vasta toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen alettiin laajemmin useissa eri maissa kiinnittää huomiota vapaan nuorisokasvatuksen kehittämiseen. Koulun ulkopuolelle pyrittiin luomaan kasvatusjärjestelmä, joka perustuisi nuorten vapaaehtoiseen osallistumiseen ja omatoimisuuteen, mutta jolle yhteiskunta loisi toimintaedellytykset.

Raskaiden sotavuosien seurausilmiöt olivat johtaneet myös kasvatuksen ja koulutuksen häiriintymiseen. Nuorten moraalin höltyminen, rikostilastojen kasvu ja alkoholin käytön lisääntyminen aiheuttivat huolta aikuisväestön keskuudessa.

I vårt land sträcker sig ungdomsarbetets historia bakåt ända till senare hälften av 1800-talet. Både ideell och annan medborgerlig verksamhet kom igång, dels genom nationella impulser, dels genom inspirerande exempel från andra länder. Småningom fick den formen av organiserad föreningsverksamhet. Först under och efter andra världskriget började man i många länder fästa uppmärksamhet vid utvecklingen av fri ungdomsfostran. Man försökte skapa ett system, baserat på frivilligt deltagande och egna aktiviteter, för ungdomsarbetet utanför skolan. Samhället skulle stå för verksamhetens yttre förutsättningar.

De tunga krigsåren hade också stört systemen för ungdomarnas fostran och utbildning. De ungas moral hade förslappats, brottsstatistiken hade vuxit och den ökade konsumtionen av alkohol hade förorsakat oro hos den vuxna befolkningen.

Maanpuolustukseen liittyvät tavoitteet ja kansallinen idealismi olivat jo 1940-luvun alussa johtaneet toimiin, joiden tarkoituksena oli kehittää poikatoimintaa maassamme. Sukupuolijakoon perustuva järjestötoiminta oli tuolloin vielä yleistä. Vuonna 1941 asetettiin poikatoiminnan yhtenäistämiskomitea. Se ehdotti mm. Suomen Pojat -järjestön perustamista ja erityisen poikatoimintalautakunnan asettamista. Lisäksi komitea ehdotti vapaan nuorisokasvatuksen esittelijäneuvoksen viran perustamista opetusministeriöön. Vaikka nämä ehdotukset eivät sellaisinaan toteutuneetkaan, on mielenkiintoista huomata, että niiden kehittämistä on sittemmin monella tavalla jatkettu.

Nuorisokysymys tuli monella tavalla esille myös eduskunnassa. Toivomusaloitteita vuonna 1943 tekivät mm. Einar Holmberg, Alpo Lumme ja Aino Luostarinen. Aloitteiden perusteella eduskunta hyväksyi ponnen ”että hallitus selvityttäisi kysymyksen, miten nuorison yhteiskunnallinen kasvatus ja huolto meidän oloissamme olisi tarkoituksenmukaisimmin järjestettävä”.

Vuoden 1944 valtion tulo- ja menoarvioon saatiinkin määrärahat opetusministeriöön perustettavaa nuorisoasiain esittelijän virkaa varten. Varoja myönnettiin myös esittelijän avuksi asetettavan asiantuntijalautakunnan kokousmenoihin. Nuorisoasiain esittelijän viran perustaminen vauhditti monia jo vireillä olleita kehittämistoimia. Niistä ensimmäisten joukossa oli nuorisotyön asiantuntijalautakunnan

Försvaret av fosterlandet och nationell idealism hade redan i början av 1940-talet inspirerat till åtgärder för att utveckla verksamheten för pojkar i landet. Könsindelad föreningsverksamhet var på den tiden ännu det vanliga. År 1941 tillsattes en kommitté för att samordna verksamheten för pojkar. Bl.a. föreslog man grundandet av föreningen Suomen Pojat (Finlands Pojkar) och inrättandet av en särskild nämnd för pojkverksamheten. Dessutom föreslog kommittén att en tjänst som rådgivare i fri ungdomsfostran skulle inrättas vid undervisningsministeriet. Fastän detta förslag inte kom att verkställas som sådant, är det intressant att observera, att utvecklingen av denna fråga senare på många sätt har varit aktuell.

Ungdomsfrågan kom även mångsidigt fram i riksdagen. Motioner inlämnades år 1943 av bl.a. Einar Holmberg, Alpo Lumme och Aino Luostarinen. På basen av motionerna godkände riksdagen en kläm, enligt vilken ”regeringen utreder frågan, hur man i våra förhållanden mest ändamålsenligt skall organisera ungdomens samhällsfostran och vård.”.

I stadsbudgeten för år 1944 beviljades anslag för en tjänst vid undervisningsministeriet som föredragande i ungdomsärenden. Medel anslogs även till mötesutgifter för det sakkunnigorgan som tillsattes till stöd för föredragande. Grundandet av tjänsten som föredragande i ungdomsärenden satte fart på många utvecklingsuppgifter som redan tidigare trätt i kraft. Som första åtgärd verkställde undervisnings-

Valtion nuorisotyölautakunnan kokous vuonna 1962. Nuorisoperinteen keskusarkisto.

Möte år 1962 i statens ungdomsarbetsnämnd. Centralarkivet för ungdomstraditioner.

asettaminen, minkä opetusministeriö tekikin 8.12.1944. Lautakunnan tuli avustaa ministeriötä nuorisokysymysten käsittelyssä, seurata nuorison harrastuksia ja vapaa-ajan käyttöä järjestöissä ja niiden ulkopuolella, tehdä esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja. Sen tuli huolehtia myös nuorisojärjestöjen, koulujen ja viranomaisten yhteistyöstä. Lautakunnan jäseniksi nimitettiin nuorisojärjestöjä tuntevia henkilöitä; lisäksi siihen valittiin edustajat ammattikasvatuksen, lastensuojelun ja opetusministeriön hallinnonaloilta. Puheenjohtajana toimi kouluhallituksen pääjohtaja.

Opetusministeriössä olivat samanaikaisesti esillä mm. nuorisotyöntekijäin koulutuksen järjestäminen, kuntien ja seurakuntien nuorisotyön kehittäminen, nuorisojärjestöjen yhteistyön organisoiminen, nuorisotilojen rakentamisen edistäminen ja toimialaa palvelevan esitelmätoiminnan organisoiminen. Kun myös urheilun alueella tehtävät lisääntyivät, kiinnitettiin eduskunnassa huomiota siihen, että ei ole viisasta kehittää valtion urheilulautakunnan ja nuorisotyölautakunnan toimistoja ja henkilökuntaa ministeriön ulkopuolella. Sen sijaan ne on yhdistettävä ja sijoitettava ministeriön organisaatioon. Vuonna 1966 perustettiinkin ministeriön yleiseen osastoon urheilu- ja nuorisotoimisto, joka sai edellä mainitut tehtävät ja johon toimistojen henkilökunta siirtyi. Seuraava uudistui tapahtui vuonna 1973, jolloin opetusministeriöön perustettiin urheilu- ja nuoriso-osasto. Samalla molemmat toimistot saivat tarvittaministeriet 8.12 1944 tillsättandet av ett sakkkunnigorgan för ungdomsärenden. Dess uppgift var att bistå ministerierna vid behandlingen av ungdomsärenden, följa upp ungdomarnas fritidssysselsättningar och hur deras fritid i föreningar och engagemang utanför dessa utnyttjades, ställa förslag, göra motioner och skriva utlåtanden. Sakkunnigorganet skulle även ansvara för samarbetet mellan ungdomsföreningar, skolor och myndigheter. Till medlemmar i organet utsågs personer som hade god kännedom om ungdomsföreningarna; dessutom invaldes representanter för yrkesutbildningen, barnskyddet och andra av undervisningsministeriet administrerade områden. Ordförande var skolstyrelsens generaldirektör.

Vid undervisningsministeriet behandlades samtidigt bl.a. utbildning av ungdomsarbetare, utvecklande av ungdomsarbete i kommuner och församlingar, organisering av samarbetet mellan ungdomsföreningarna, främjande av byggande av utrymmen för ungdomar och arrangemang av föredragsserier till fromma för verksamheten. Då uppgifterna även på idrottens område ökade, fäste man i regeringen uppmärksamhet vid att det knappast var klokt att utveckla byråerna för statens idrottsnämnd och ungdomsnämnd och personal utanför ministerierna. I stället borde de sammanslås och införlivas i ministeriets organisation. År 1966 grundades i ministeriets allmänna avdelning en idrotts- och ungdomsbyrå för ovannämnda uppgifter, till vilken byråernas personal över-

Läänin sihteerit kokoontuivat Helsingissä vuonna 1961. Taisto Kärkkäinen, Ebba Askonen, Kalevi Perho, Maija Uotinen, Taisto Siven ja Matti Häyhä.
Nuorisoperinteen keskusarkisto.

Länssekreterarna håller möte i Helsingfors år 1961. Taisto Kärkkäinen, Ebba Askonen, Kalevi Perho, Maija Uotinen, Taisto Siven och Matti Häyhä.
Centralarkivet för ungdoms- traditioner.

van lisätyövoiman niin esittelytehtäviä kuin avustavia teknisiä tehtäviäkin varten. Nykyisin opetusministeriön kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osastossa on nuorisoyksikkö, jolle nuorisotyölain perusteella kuuluvat nuorisotyön yleinen johto ja kehittäminen.

Ensimmäinen läänin nuorisotyötoimikunta, sittemmin läänin nuorisotyölautakunta, perustettiin maaherrojen alustavan kokouksen perusteella Mikkelin lääniin vuonna 1951. Aluksi maaherrojen puheenjohdolla toimineet lautakunnat, jotka vähitellen perustettiin kaikkiin lääneihin, saivat paljon myönteistä kehitystä aikaan. Nuorisotyön arvostus nousi ja voimavarat lisääntyivät. Opetusministeriö antoikin vuonna 1956 suosituksen läänin nuorisolautakunnan ohjesäännöksi. Asetus läänin nuorisolautakunnasta annettiin vuonna 1975/16. Kokopäivätoimiset sihteerit lautakunnille saatiin vuonna 1981. Nykyisin voimassa olevan lääninhallituslain mukaan lääninhallitusten toimialaan kuuluu myös nuorisotyö, jota opetusministeriö tulosohjaa. Nuorisotoimi on sijoitettu lääninhallitusten sivistysosastoon yhdessä koulu-, liikunta- ja kirjastotoimen kanssa.

Eräissä kunnissa oli jo sodan aikana perustettu nuorisotyötoimikuntia huolehtimaan nuorisojärjestöjen yhteistyöstä. Kun tästä toiminnasta oli saatu hyviä kokemuksia, katsottiin opetusministeriössä tarpeelliseksi ryhtyä toimenpiteisiin kuntien nuorisotyön kehittämiseksi. Sen jälkeen kun asiaa oli valmisteltu valtion nuorisotyölautakunnassa, opetusministeriö lä-

flyttades. Följande förnyelse inträffade år 1973, då en idrotts- och ungdomsavdelning grundades vid ministeriet. Samtidigt fick båda byråerna den utökade arbetskraft som behövdes såväl för presentationsuppgifter som för biträdande tekniska arbeten. Nuförtiden har undervisningsministeriets avdelning för kultur-, idrotts- och ungdomspolitik en ungdomsenhet, till vilken enligt lagen för ungdomsarbete hör ledning och utveckling av ungdomsarbetet.

Den första kommittén för ungdomsarbete i länet, senare nämnden för ungdomsarbete, grundades efter landshövdingarnas förberedande möte år 1951 i S:t Michels län. Nämnderna som till en början verkat under landshövdingarna och efterhand tillsattes i samtliga län, åstadkom en mycket positiv utveckling. Uppskattningen av arbetetet för ungdomarna steg och resurserna ökade. År 1956 gav undervisningsministeriet en rekommendation till reglemente för länets ungdomsnämnd. En förordning för länsungdomsnämnderna gavs år 1975/16. Heltidsanställda sekreterare i nämnderna fick man år 1981. Enligt den lag som för närvarande är i kraft hör även ungdomsarbetet, som undervisningsministeriet resultatstyr, till länsstyrelsens verksamhetsområde. Ungdomsverksamheten har tillsammans med skol-, idrotts- och biblioteksverkasmheten placerats i länsstyrelsens bildningsavdelning.

I några kommuner hade man redan under kriget grundat delegationer för ungdomsarbete för att sköta om samarbetet mellan ung-

hetti 31.8.1945 päivätyn kirjeen kunnallisvaltuustoille ja kirkkoherranvirastoille ja kehotti niitä ”osoittamaan käyttövaroja nuorisotyön tarpeita varten, luovuttamaan nuorisojärjestöille leirialueita ja ryhtymään toimenpiteisiin nuorten askartelu-, kerho- ja kokoushuoneiden aikaansaamiseksi, sekä perustamaan kunnan, nuorisojärjestöjen, kodin, koulun ja seurakunnan yhteistyön edistämiseksi kunnallisia nuorisotyötoimilautakuntia”. Ministeriön kirje otettiin kunnissa myönteisesti vastaan. Tätä todistaa se, että seuraavana vuonna 120 kuntaa asetti nuorisotyölautakunnan. Vuonna 1951 lautakunta oli jo 350 kunnassa ja 1965 jo 416 kunnassa. Yli 70 prosenttia kunnista siis piti nuorisotyön kehittämistä ajankohtaisena, vaikka erityislainsäädäntöä ja valtionapua ei ollut. Tilanteeseen vaikutti toki myönteisesti se, että kuntien tuohon aikaan saamista väkijuomaliikkeen voittovaroista osa voitiin käyttää nuorisotyöhön.

Nuorisotyötä koskevan lainsäädännön tarpeesta ryhdyttiin käymään keskustelua 1950-luvun jälkipuoliskolla. Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajisto teki opetusministeriölle vuonna 1956 ensimmäisen ja vuonna 1958 toisen esityksen nuorisotyölain aikaansaamiseksi. Suomen Nuorisotyöntekijäin Liitto yhtyi vuonna 1958 tekemässään esityksessä SNE:n aloitteisiin, mutta vaati, että kuntien nuorisotyöstä olisi säädettävä yksityiskohtaisemmin.

Valtion toimielimistä lainsäädäntöä vaati ensimmäisenä valtion nuorisotyötoimikunta

domsföreningarna. Eftersom man hade goda erfarenheter av detta arbete, ansåg man vid undervisningsministeriet att det var nödvändigt att vidta åtgärder för att utveckla ungdomsarbetet i kommunerna. Efter att ärendet förberetts i statens ungdomsarbetsnämnd, sände undervisningsministeriet ett brev daterat den 31.8 1945 till landets kommunalfullmäktige och kyrkoherdeämbeten och uppmanade dem att ”anvisa medel för ungdomsarbetets behov, överlåta lägerområden till ungdomsföreningarna och vidta åtgärder för att få till stånd hobby-, klubb- och möteslokaler samt för att grunda kommunala nämnder för ungdomsarbetsverksamheten för att underlätta samarbetet mellan kommun, ungdomsorganisationer, hem, skola och församling”. Ministeriets brev fick ett positivt mottagande i kommunerna. Som bevis för detta tillsatte 120 kommuner redan följande år en ungdomsarbetsnämnd. År 1951 fanns en sådan nämnd redan i 350 kommuner och år 1965 i 416 kommuner. Över 70 prosent av kommunerna ansåg alltså att det var aktuellt att utveckla ungdomsarbetet, trots att speciallagstiftning eller statsbidrag ännu saknades. Positivt på situationen inverkade även att kommunerna på den tiden kunde använda en del av vinsten från alkoholförsäljningen till ungdomsarbetet.

Under senare hälften av 1950-talet började man diskutera behovet av en lagstiftning för ungdomsarbetet. Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajusto (Representantskapet för Finlands

Tohtori Mikko Juva (vas.) ottaa vastaan valtion nuorisotyölautakunnan puheenjohtajan paikan kouluneuvos Paavo Kuosmaselta vuonna 1963. Tapahtumaa todistaa varapuheenjohtaja Antti Mäkireinikka (oik.).
Nuorisoperinteen keskusarkisto.

Doktor Mikko Juva (t.v.) tar emot ordförandeuppdraget för statens ungdomsarbetsnämnd av skolrådet Paavo Kuosmanen år 1963. Viceordförande Antti Mäkireinikka (t.h.) bevittnar händelsen.
Centralarkivet för ungdomstraditioner.

vuonna 1963. Seuraavana vuonna valtion nuorisotyölautakunta esitti myös lainsäädäntötoimiin ryhtymistä. Ensimmäisen nuorisotyölakia valmistelevan toimikunnan opetusministeriö asetti vuonna 1966. Laki kuntien nuorisolautakunnista ja kuntien nuorisotyöhön annettavasta valtionavusta tuli voimaan 1.7.11972/117. Vuonna 1973 (1035/73) saatiin laki nuorisojärjestöjen valtionavusta. Edellä mainitut lait kumottiin uudella nuorisotyölailla (1069/85), johon sisältyivät säännökset sekä kuntien että järjestöjen nuorisotyöstä. Nykyisin voimassa oleva nuorisotyölaki on vuodelta 1995/235. Uutta lakia valmistellaan ja se on mahdollista saada voimaan vuoden 2006 alusta.

Nuorisojärjestöjen organisoitu yhteistyö alkoi sotien aikana toteutettuna nuorison työliikkeenä. Tarkoituksena oli vaikuttaa myönteisesti nuorten asenteisiin työhön ja säästämiseen, helpottaa vaikeaa työtilannetta ja innostaa nuoria harrastustoimintaan. Liike alkoi kesällä 1940 varhaisnuorisojärjestöjen keräystalkookilpailuna. Seuraavana vuonna perustettiin Suomen Nuorison Iskujoukot lähinnä aputyövoiman saamiseksi maataloustyöhön. Nämä molemmat työmuodot sulautuivat yhteen 27.11.1941, jolloin perustettiin Nuorten Talkoot niminen järjestö. Siihen kuului parhaimmillaan 33 nuorisojärjestöä; mukana oli myös edustus kouluhallituksesta, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöstä sekä vuodesta 1944 lähtien vielä opetusministeriöstä. Järjestö purettiin vuonna 1949.

ungdomsorganisationer) gjorde 1956 en första och 1958 en andra motion till undervisningsministeriet för att få till stånd en ungdomsarbetslag. Finlands Ungdomsarbetares Förbund förenades sig år 1958 i sin proposition med SNE:s motion, men krävde, att kommunernas ungdomsarbete skulle fastställas mera i detalj.

Statens delegation för ungdomsärenden krävde år 1963 som första statliga organ en lagstiftning. Följande år föredrog delegationen för ungdomsärenden även att man skulle börja med lagstiftningsåtgärder. År 1956 tillsatte undervisningsministeriet den första delegationen som skulle förbereda ungdomsarbetslagen. Lagen om kommunala ungdomsnämnder och statsanslag till kommunernas ungdomsarbete trädde i kraft den 1 juli 1972/117. År 1973 (1035/73) erhölls lagen om statsbidrag för ungdomsorganisationerna. De ovannämnda lagarna upphävdes av den nya lagen för ungdomsarbete (1069/85), som innehöll stadgar såväl för kommunernas som organisationernas ungdomsarbete. Den lag som nu är i kraft är av år 1995/235. En ny lag förbereds och det är möjligt att den träder i kraft i början av år 2006.

Det organiserade samarbetet mellan ungdomsföreningarna inleddes under kriget i form av en ungdomsarbetsrörelse. Avsikten var att inverka positivt på ungdomarnas inställning till arbete och sparsamhet, underlätta den svåra arbetssituationen och inspirera de unga till fritidsverksamhet. Rörelsen började 1940 som

Nuorten Talkoiden toiminta vaikutti merkittävästi kasvatuksen, sosiaalisen yhteisvastuun, kansantalouden sekä nuorisojärjestöjen yhteistyön alueilla. Se loi perustan Kalevalan päivänä 1946 perustetulle Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajistolle. SNE:n jäseniksi liittyivät käyen frivillig insamlingstävling för organisationer för yngre ungdomar. Följande år grundades Suomen Nuorison Iskujoukot (Finlands ungdoms aktionsgrupper), närmast för att få hjälparbetskraft till lantbruksarbetet. Båda dessa arbetsformer smälte samman 27.11.1941,

Valtion nuorisotyölautakunnan kokouksessa vuonna 1966 puheenjohtajana toimi Simo Palosuo ja sihteerinä Taisto Kärkkäinen. Nuorisoperinteen keskusarkisto.

På statens ungdomsarbetsnämnds möte år 1966 fungerar Simo Palosuo som ordförande och Taisto Kärkkäinen som sekreterare. Centralarkivet för ungdomstraditioner.

tännöllisesti katsoen kaikki valtakunnalliset nuorisojärjestöt. Edustajisto harjoitti merkittävää nuorisotyön palvelutoimintaa noin kahden vuosikymmenen ajan. Se loi pohjan järjestöjen yhteiselle koulutustoiminnalle, aloitti valtakunnalliset nuorten kulttuurikilpailut ja solmi yhteydet vastaaviin yhteistyöjärjestöihin muissa maissa.

då organisationen Nuorten Talkoot (Frivilligt arbete för unga) grundades. Hit hörde som bäst 33 ungdomsföreningar; här deltog även representanter för skolstyrelsen, kommunikationsväsendet och ministeriet för allmänna ärenden samt fr.o.m. 1944 undervisningsministeriet. Organisationen upplöstes 1949.

Odessassa vuonna 1969 suomalaisten laulukuoro hurmasi isännät. Nuorisoperinteen keskusarkisto.

År 1969 charmerade den finska sångkören sitt värdfolk i Odessa. Centralarkivet för ungdomstraditioner.

sa maissa. Erimielisyydet kansainvälisessä toiminnassa johtivat järjestön purkamiseen vuonna 1964.

Järjestöjen yhteistoimintaa harjoitettiin SNE:n jälkeen joko projektikohtaisesti tai tietyn järjestöryhmän toimesta. Kansalaiskasvatuksen Keskus, Suomen Nuorisotyöntekijäin Liitto (Nuorisotyön Keskus) ja Suomen Nuorisojärjestöjen Yhteistyöjärjestö vastasivat useiden vuosien ajan alan palvelutoiminnasta. Mainitut järjestöt perustivat vuonna 1992 Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry:n, joka siitä lähtien on huolehtinut järjestöjen yhteistyöstä ja nuorisotyön palvelutoiminnasta.

Maamme koko väestöstä on alle 29-vuotiaita noin 1,9 miljoonaa. Yli puolet 7–29-vuotiaista kuuluu jäseninä nuoriso-, urheilu- tai muihin järjestöihin. Valtionapuun oikeutettuja valtakunnallisia nuorisojärjestöjä ja muita alan järjestöjä on 97. Valtaosalla järjestöistä on omat piiriorganisaationsa ja paikallisesti toimivat yksiköt, joten niiden muodostama verkosto on kattava. Paikallisia nuorisoyhdistyksiä on noin 6 500. (Lähde: Opetusministeriö, 2004)

Koulujen ja seurakuntien nuorisotyöllä on oma hallintonsa ja ne liittyvät osina edellä kuvattuun järjestelmään. Myös eräillä yleisjärjestöillä, kaupallisilla yhteisöillä sekä yhteiskunnan toimielimillä on edellä kuvatun järjestelmän ulkopuolista, mutta nuorisotyöhön liittyvää toimintaa.

Valtion nuorisotyölautakunnan asema ja tehtävät ovat kuluneen kuuden vuosikymmenen

Verksamheten i Nuorten Talkoot hade en betydelsefull fostrande inverkan på det sociala medansvaret, folkhushållningen och ungdomsorganisationernas samarbetsformer. Den skapade förutsättningen för Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajisto som grundades på Kalevaladagen 1946. Praktiskt taget alla statliga ungdomsorganisationer anslöt sig som medlemmar i SNE. Representantskapet utövade under ca två decennier en viktig serviceverksamhet för ungdomsarbetet. Den lade grunden till organisationernas gemensamma utbildningsverksamhet, startade de riksomfattande kulturtävlingarna för ungdom och knöt kontakter till motsvarande samarbetsorganisationer i andra länder. Meningsskiljaktigheter i den internationella verksamheten ledde till att organisationen upplöstes år 1964.

Efter SNE utövades samarbetet antingen inom ramen för enskilda projekt eller på initiativ av speciella organisationsgrupper. Kansalaiskasvatuksen Keskus (Centralen för Medborgarfostran), Suomen Nuorisotyöntekijäin Liitto (Finlands ungdomsarbetares förbund) [Nuorisotyön Keskus (Centralen för Ungdomsarbete)] och Suomen Nuorisojärjestöjen Yhteistyöjärjestö (Finlands Ungdomsorganisationers Samarbetsorganisation) ansvarade under många år för föreningarnas serviceverksamhet. Ovannämnda organisationer grundade år 1992 Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry:n (Finlands Ungdomssamarbete – Allians), som sedan dess skött organisationernas samarbete

aikana muuttuneet. Perustehtävä on kuitenkin sama kuin ennen: nuorisotyön asiantuntemuksen edustaminen valtion keskushallinnossa. Nykyisin opetusministeriön nuorisotyön asiantuntijaeliminä toimivat nuorisoasiain neuvottelukunta ja nuorisojärjestöjen avustustoimikunta. Ne ovat valtioneuvoston asettamia toimielimiä, joista säädetään nuorisotyölain (2135/95) kuudennessa ja kahdeksannessa pykälässä.

och ungdomsarbetets serviceverksamhet.

Av Finlands hela befolkning är ca 1,9 miljoner under 29 år gamla. Över hälften av 7–29-åringarna är medlemmar i ungdoms-, idrotts- eller andra organisationer. Det finns 97 riksomfattande ungdomsorganisationer som är berättigade till statsbidrag. Merparten av föreningarna har sina egna distriktsorganisationer och lokalt fungerande enheter, det nätverk som de bildar är alltså stort. Det finns ca 6 500 lokala ungdomsföreningar.

Skolornas och församlingarnas ungdomsarbete har sin egen administration och utgör en del av ovanbeskrivna system. Även en del allmänna organisationer, kommersiella samfund och sociala arbetsorgan har en verksamhet som ligger utanför nämnda system men är likväl anknuten till ungdomsarbetet.

Statens ungdomsarbetsnämnds position och uppgifter har under de gångna sextio åren förändrats. Basuppgiften är dock densamma som tidigare: De representerar ungdomsarbetets expertis i statens centraladministration. Numera fungerar delegationen i ungdomsärenden och ungdomsorganisationernas servicedelegation som undervisningsministeriets sakkunnigorgan i ungdomsarbetet. De är organ som tillsatts av statsrådet, om vilka stadgas i ungdomsarbetslagens (2135/95) sjätte och åttonde paragraf.

KIRKON
NUORISOVIIKKO
14-17-X
1948

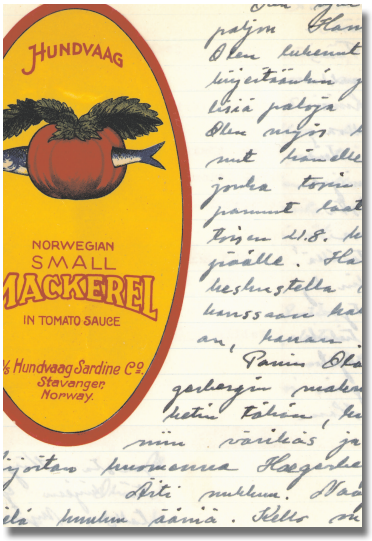
HUNDVAAG
NORWEGIAN
SMALL
MACKEREL
IN TOMATO SAUCE
Hundvaag Sardine Co.
Stavanger
Norway.

STOCKHOLMS REDERI AB
SVEA
GULLHOLMSBADEN, Gullholmen
Legitimationskort för
VÄSTKUSTEN
BOHUSLÄN

Ruoskeenveikä

Ebba Askonen, läänin nuorisosihteeri, Oulu, eläkkeellä
Ebba Askonen, länsungdomssekreterare, Uleåborg, pensionerad

Muisteluksia Oulun kaupungin ensimmäisen nuorisosihteerin alkutaipaleelta

Minnesbilder från min tid som den första undomssekreteraren i Uleåborgs stad

Oulun kaupunginvaltuusto perusti kaupungin nuorisotyötoimikunnan vuoden 1946 alussa. Toukokuussa 1947 se kuitenkin muutti nuorisotyötoimikunnan nimen nuorisotyölautakunnaksi, ”koska ihmisten tulisi tietää, että kyseessä on kaupunginvaltuuston alainen hallintoelin”. Lautakunnan sihteerin tehtäviä hoiti kaupungin urheiluohjaaja vuoden 1948 alusta huhtikuuhun 1950, jolloin kaupunginhallitus siirsi sihteerin tehtävät raittiusohjaajalle. Kun raittiusohjaaja muutti Oulusta 1951, lautakunta valitsi keskuudestaan sihteerin, jolle maksettiin pientä palkkiota. Lautakunta esitti kaupunginvaltuustolle heinäkuussa 1952 nuorisosihteerin toimen perustamista. Toimen perustaminen ja täyttäminen veivät aikansa, joten aloitin työni Oulun kaupungin ensimmäisenä kokopäivätoimisena nuorisosihteerinä 1.6.1954. Oulussa oli silloin noin 47 000 asukasta. Alkuaika Oulun kau-

Stadsfullmäktige i Uleåborg grundade i början av år 1946 kommittén för stadens ungdomsarbete. I maj 1947 ändrades dess namn dock till nämnden för ungdomsarbete, ”eftersom stadsborna borde få veta, att det var fråga om ett administrativt organ, underställt stadsfullmäktige”. Sekreteraruppgifterna i nämnden sköttes av stadens idrottsinstruktör från början av år 1948 till april 1950, då stadsstyrelsen flyttade över sekreteraruppdraget till nykterhetsinstruktören. Då denne år 1951 flyttade från orten, valde nämnden inom sig en sekreterare, som också betalades en liten lön. I juli 1952 föreslog nämnden till stadsfullmäktige att en befattning som ungdomssektreterare skulle grundas. Det tog sin tid att grunda och besätta denna befattning. Den 1.6.1954 tillträdde jag arbetet som den första heltidsanställda ungdomssekreteraren i Uleåborgs stad. På den tiden hade Uleåborg ca 47.000 invånare. Början av min tid

pungin nuorisosihteerinä on jäänyt hyvin mieleeni ehkä siksikin, että kaupungin nuorisotoiminta tapahtui erittäin vaatimattomissa olosuhteissa ja pienin varoin. Nuorisosihteerillä ei ollut esimiestä, jolta olisin voinut kysyä työhöni liittyvistä asioista. Työhön ohjausta ei siihen aikaan tunnettu. Muutamia vuosia myöhemmin perustettiin apulaiskaupunginjohtajan virka, jonka toimialaan myös nuorisotyö kuului.

Nuorisotyö- ja urheilulautakunnalla oli yhteinen pieni toimisto kaupungintalolla. Toimistossa oli yksi työpöytä, muutama tuoli ja hylly, yksi puhelin ja urheiluohjaajalla matkakirjoituskone. Vasta seuraavan vuoden alussa sain oman työpöydän ja puhelimen, joka tuli myöhemmin yhteiseksi raittiusohjaajan kanssa. Sain käyttööni myös vanhan kirjoituskoneen. Kaupungin kamreeri toi koneen toimistooni ja kertoi, että kone on vasta kunnostettu. Urheilulautakunta oli päättänyt jo ennen tuloani, että toimisto on varattu urheilulautakunnan asiakkaille päivisin kello 11–13 ja nuorisotyölautakunnan asiakkaille kello 13–15. Yhteisestä toimistosta oli minulle hyötyä, koska urheiluohjaaja tunsi kaupungin ja sen virkamiehistön sekä oululaista järjestöväkeä; lisäksi sain käyttää hänen kirjoituskonettaan. Haittapuolena oli se, etten voinut olla toimistossa yhdentoista ja yhden välillä, koska toimisto oli silloin täynnä urheiluväkeä. Kolmanneksi työntekijäksi toimistoon tuli heinäkuussa 1955 valittu raittiusohjaaja. Tulin koulumaailmasta, jossa olin

som ungdomssekreterare i Uleåborg står mycket tydligt i mitt minne, kanske även därför att stadens ungdomsverksamhet utövades i mycket anspråkslösa förhållanden och med små medel. Ungdomssekreteraren hade ingen förman, vilken jag hade kunnat rådfråga i arbetsärenden. Arbetsinstruktioner kände man inte till på den tiden. Några år senare grundades en biträdande stadsdirektörstjänst, till vars verksamhetsområde även ungdomsarbetet hörde.

Nämnderna för ungdomsarbete och idrott hade en gemensam liten byrå i stadshuset. I detta kontor fanns ett arbetsbord, ett par stolar, en hylla, en telefon och en reseskrivmaskin för idrottsinstruktören. Först i början av följande år fick jag ett eget arbetsbord och en telefon, som jag senare fick dela med idrottsinstruktören. Jag fick även till min disposition en gammal skrivmaskin. Stadens kamrer hämtade maskinen till min byrå och berättade att den just hade blivit satt i skick. Idrottsnämnden hade redan innan jag tillträdde beslutat, att byrån skulle reserveras för idrottsnämndens klienter dagligen kl. 11–13 och för ungdomsarbetsnämndens besökare kl. 13–15. Det var nyttigt för mig med den gemensamma byrån, eftersom idrottsinstruktören kände staden och dess tjänstemannakår och organisationerna i staden; dessutom fick jag använda hans skrivmaskin. En nackdel var att jag inte kunde vistas i byrån mellan klockan elva och ett, eftersom rummet då var fullt av idrottsfolk. Som tredje funktionär i byrån kom nykterhetsinstruktören, som blivit

Oulun nuorisolautakunta järjesti nuorisojärjestöille retken Leverkuseniin Saksan Liittotasavaltaan vuonna 1969. Retken johtaja herra Ort mustissa silmälaseissa.
Oulun nuorisoasiainkeskus.

Ungdomsarbetsnämnden i Uleåborg arrangerade år 1969 för ungdomsorganisationerna en resa till Leverkusen i Förbundsrepubliken Tyskland. Exkursionsledaren herr Ort i svarta glasögon. Centrum för ungdomsärenden i Uleåborg.

tottunut opetussuunnitelman ja päiväkirjan käyttöön. Näitä kumpaakaan en toimistosta löytänyt enkä myöskään luetteloa kaupungissa toimivista nuorisojärjestöistä, mutta löysin kaupungin talousarvion ja lautakunnan kokouspöytäkirjoja sekä luettelon niistä järjestöistä, joille kaupunki oli antanut nuorisotoiminta-avustusta.

Lautakunnan ensimmäinen kokous oli 8. kesäkuuta. Kokous on jäänyt mieleeni hyvin miellyttävänä kokemuksena. Lautakunnan jäsenet olivat noin 30–45-vuotiaita henkilöitä, ja vaikka he edustivat erilaisia yhteiskunnallisia ja poliittisia näkemyksiä, kokouksen ilmapiiri oli hyvin sopuisa ja myönteinen. Lautakunta toi julki ilonsa siitä, että kaupunkiin oli saatu nuorisotyöntekijä. Kannaltani oli miellyttävää myös se, että ne lautakunnan jäsenet, jotka eivät olleet sihteerinvaalissa kannattaneet minua, ottivat minut ystävällisesti vastaan. Kun kyselin lautakunnan toimintasuunnitelmaa kuluvalle vuodelle ja lautakunnan toiveita, yksi lautakunnan jäsen pyysi puheenvuoron ja sanoi, ettei lautakunnalla ole toimintasuunnitelmaa, mutta kyllä hyvä työntekijä työtä löytää ja työtä kyllä riittää. Olin tehnyt kesän ja alkusyksyn toiminnaksi omat suunnitelmani, jotka lautakunta hyväksyi. Näin pääsin työni alkuun.

Koska oli kesäaika, nuorisojärjestöjen toiminta keskittyi lasten ja nuorten leireihin. Uudelle nuorisosihteerille tuli leirikutsuja. Kävin ensimmäisenä kesänä, samoin kuin monina seu-

vald i juli 1955. Jag kom från skolvärlden, där jag hade vant mig vid läroplan och användning av dagbok. Ingendera av dessa fann jag på kontoret och inte heller någon förteckning över de ungdomsorganisationer som var verksamma i staden men jag hittade stadens budget och nämndens mötesprotokoll och en förteckning på organisationer, till vilka staden beviljat bidrag för ungdomsverksamhet.

Nämndens första möte hölls den 8 juni. Jag minns tydligt detta möte som en angenäm upplevelse. Medlemmarna i nämnden var ca 30–45-åriga personer, och fastän de representerade olika slags sociala och politiska åskådningar, var mötets atmosfär mycket vänskaplig och positiv. Nämnden uttryckte sin glädje över att staden hade fått en ungdomsarbetare. För mig kändes det angenämt att även sådana medlemmar i nämnden, som inte understött valet av mig till sekreterare, vänligt tog emot mig. Då jag frågade om nämndens verksamhetsplan för det kommande året och vilka önskemål som fanns, bad en av medlemmarna om ordet och sade, att nämnden inte hade någon verksamhetsplan, men en god funktionär finner nog att göra och arbetet räcker säkert till. Jag hade gjort egna förslag för sommarens och höstens verksamhet, som nämnden godkände. På så sätt kom jag igång med arbetet.

Eftersom det var sommar, koncentrerades ungdomsorganisationernas verksamhet till läger för barn och unga. Den nya ungdomssekreteraren fick inbjudningar till lägren. Den första

raavinakin kesinä, 20 leirillä. Leirillä käynti olikin siihen aikaan aivan erilaista kuin nykyisin. Hyvin harvalla oli auto vuonna 1954; esimerkiksi nuorisotyölautakunnan jäsenillä ei ollut autoa, eikä minullakaan. Lähimmät leiripaikat Haukipudas, Kiimingin Koiteli ja Sanginjoki sijaitsivat noin 20 kilometrin päässä Oulusta.

sommaren liksom även många av de påföljande somrarna besökte jag 20 läger. Lägerbesöken på den tiden skiljde sig avsevärt från idag. Mycket få ägde en bil år 1954; ingen av ungdomsnämndens medlemmar ägde en bil och inte heller jag. De närmaste lägerplatserna låg på ca 20 km avstånd från Uleåborg i Hauki-

Lapin ja Oulun läänin nuoriso- ja raittiustyöntekijät verkostoituivat jo varhain. Kuva vuodelta 1958.
Oulun nuorisoasiainkeskus.

Ungdoms- och nykterhetsarbetarna i Lapplands och Uleåborgs län bildade nätverk redan tidigt. Foto från år 1958.
Centrum för ungdomsärenden i Uleåborg

Kotimaakuntaretkellä Kuusamon Juumassa vuonna 1960. Retken järjesti Oulun nuorisotyölautakunta.
Oulun nuorisoasiainkeskus.

År 1960 i Juuma i Kuusamo. Exkursionen arrangerades av Oulun nuorisotyölautakunta.
Centrum för ungdomsärenden i Uleåborg

Niihin ajelin polkupyörällä. Suosittu leiripaikka oli Rokua, noin sadan kilometrin etäisyydellä Oulusta. Siellä kävin ensimmäisenä kesänä useamman kerran. Ensin matkustin polkupyörineni junalla Ahmaksen pysäkille, josta jatkoin noin 15 kilometriä polkupyörällä, loppumatkan hiekkaisia metsäteitä. Yhtä pitkä matka oli Siikajoen Tauvoon, jonne pyörämatkaa linja-auton jälkeen jäi kymmenisen kilometriä. Leirimatkoja ei yleisten kulkuneuvojen aikataulujen vuoksi ehtinyt tehdä päivässä, joten lautakunnalle ostettiin soputeltta jo heinäkuussa, jotta sihteeri voi yöpyä leireillä. Ylellisiäkin leirikäyntejä oli, kun Oulu Oy ja Toppila Yhtiö järjestivät suuria leirejä työväkensä lapsille, myöhemmin myös Typpi Oy. Näille leireille kutsuttiin joka kesä myös nuorisosihteeri yhdeksi päiväksi luennoimaan ja vierailemaan, ja hänet kuljetettiin yhtiön autolla.

Kaikki leirikäynnit olivat minulle hyödyllisiä ja mukavia. Kun viivyin leireillä pari päivää ja osallistuin toimintoihin, opin tuntemaan paljon nuoria, joista monien kanssa tuttavuussuhde jatkui vuosikausia. Samoin tutustuin leirien ohjaajiin, jotka olivat järjestöjen toimihenkilöitä. Siihen aikaan järjestöjen toimihenkilöt olivat aikuisia ihmisiä, monet äitejä ja isiä. Heidän joukossaan oli mm. opettajia, liikunnanohjaajia, lastentarhanopettajia, sairaanhoitajia ja liike-elämän edustajia. Oulun evankelisluterilaisella seurakunnalla oli tyttö- ja poikatyönohjaaja ja muutamilla piirijärjestöillä toiminnanjohtaja tai piirisihteeri, joka vastasivat nuorisopudas, Koiteli i Kiminge och Sanginjoki. Dit åkte jag på cykel. En uppskattad lägerplats var Rokua, på ca hundra kilometers avstånd från Uleåborg.. Den första sommaren besökte jag denna plats många gånger. Först tog jag min cykel på tåget till Ahmas station, därifrån cyklade jag ca 15 km, det sista stycket på sandiga skogsvägar. Lika långt var det till Tauvo i Siikajoki, där det ännu var drygt tio km färd på cykel efter att jag stigit av bussen. På grund av kommunikationsmedlens tidtabeller hann man inte göra lägerresan på en dag, därför inköptes ett soputält åt nämnden redan i juli, så att sekreteraren kunde övernatta på lägren. Det gavs också lyxiga lägerbesök, då Oulu Oy och Toppila-bolaget arrangerade storläger för sina arbetares barn, senare ordnade även Typpi Oy sådana läger. Till dessa läger inbjöds varje sommar även ungdomssekreteraren för en dag, för att hålla föreläsning och besöka lägret och då blev hon transporterad i bolagets bil.

Alla lägerbesök var såväl till nytta som till nöje för mig. Då jag vistades ett par dagar på lägret och deltog i verksamheten, lärde jag känna många ungdomar. Med många av dem knöts bekantskap för åratal framåt. På samma sätt blev jag bekant med lägerledarna, som var funktionärer i organisationerna. På den tiden var funktionärerna vuxna människor, många var fäder och mödrar. Bland dessa fanns t.o.m. lärare, idrottsinstruktörer, barnträdgårdslärare, sjukvårdare och representanter för affärslivet. Den evangelisk-lutherska församlingen i Uleå-

Vuonna 1955 oululaiset saivat oppia lastutöihin Riihimäen Askarteluopiston johtajan Waldemar Bühlerin ohjauksessa. Oulun nuorisoasiainkeskus.

År 1955 fick uleåborgarna lära sig spånarbete under ledning av rektorn för Riihimäen Askarteluopisto (hobbyinstitutet i Riihimäki) Waldemar Bühler.
Centrum för ungdomsärenden i Uleåborg

työstä. Muuten nuorisojärjestöjen toiminta perustui vapaaehtoisuuteen, joten järjestöt eivät maksaneet leiriohjaajillekaan palkkaa. Ajalle oli tyypillistä, ettei leirikäynneistäni maksettu päivärahaa.

Kesällä 1954 oli ensimmäinen kansainvälinen nuorisotapahtuma. Oulussa vieraili Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajiston aloitteesta neuvostoliittolainen nuorisoryhmä. Syksyllä järjestettiin ensimmäinen Oulun nuorisoviikko. Sen ohjelma käsitti nuorison kulttuurikilpailut, niiden palkintojenjaon ja voittajien esiintymistilaisuuden sekä lisäksi nuorisokonsertin. Kulttuurikilpailujen lajeina olivat musiikki, lausunta, kuvaamataide ja liikunta. Lautakunta oli järjestänyt aikaisemminkin kulttuurikilpailuja, mutta nyt siitä tuli viikon kestävä vuosittainen tapahtuma. Kilpailijoita oli paljon ja yleisöä kaupungintalon juhlasali täynnä. Läänin nuorisotyölautakunnan ensimmäinen puheenjohtaja, maaherra Määttä, oli kiinnostunut nuorisotyöstä. Hän mm. oli joka vuosi eläkkeelle jäämiseensä asti yleisön joukossa seuraamassa Oulun kaupungin nuorison kulttuurikilpailuita.

Työni alkuvuosina nuorisojärjestöjen toiminta oli hyvin vilkasta, joten nuorisosihteerille tuli paljon kutsuja järjestöjen kursseille ja muihin tilaisuuksiin. Lautakunnalta toivottiin monenlaisia kursseja järjestöjen ohjaajille, jotka vuorostaan ohjasivat sitten järjestöjensä nuorisoa. Koska lautakunnan koulutusmäärärahat olivat pienet, jouduin luennoimaan ja ohjaa-

borg hade flick- och pojkarbetsledare och en del distriktsorganisationer hade verksamhetsledare eller distriktssekreterare, som ansvarade för ungdomsarbetet. I övrigt baserade sig ungdomsorganisationernas arbete på frivillighet, organisationerna betalade inte lön ens åt lägerchefen. Det var typiskt för tiden, att det inte betalades dagpenning för mina lägerbesök.

Sommaren 1954 hölls det första internationella ungdomsevenemanget. SNE, Finlands Ungdomsorganisationers Representantskap, inbjöd en ungdomsgrupp från Sovjetunionen att besöka Uleåborg. På hösten arrangerades den första ungdomsveckan i Uleåborg. Programmet innehöll kulturtävlingar med prisutdelning, presentation av vinnarna och dessutom en ungdomskonsert. I kulturtävlingarna ingick musik, recitation, bildkonst och idrott. Nämnden hade även tidigare arrangerat kulturtävlingar, men nu blev det ett årligen förekommande veckolångt evenemang. Tävlingsdeltagarna var många och publiken fyllde stadshusets festsal. Den första ordföranden i Länets ungdomsarbetsnämnd, landshövding Määttä, var intresserad av ungdomsarbete. Han satt varje år, ända till sin pensionering bland publiken, för att följa med kulturtävlingarna för ungdomar i Uleåborgs stad.

Under mina första arbetsår var ungdomsorganisationernas verksamhet mycket livlig. Ungdomssekreteraren fick många inbjudningar till organisationernas kurser och andra program. Nämnden fick flera önskemål om kurser

maan mitä erilaisimpia asioita hiihtotekniikasta uinninopetukseen ja makuupussin teosta joulukoristeisiin. Sain virka-aikana osallistua viikon kestäneelle hiihdonneuvojakursseille Vuokatin urheiluopistossa sekä askartelukurssille Valtion Askarteluopistossa Riihimäellä. Pidimmekin raittiusohjaajan kanssa monena vuonna iltaisin askartelukursseja, joilla ohjasimme etupäässä rottinki- ja nahkatöitä järjestöväelle ja muillekin. Kurssit pidettiin koulujen, seurakuntien tai järjestöjen tiloissa eri puolilla kaupunkia. Koska meillä kummallakaan ei ollut autoa, erään kuljetusliikkeen avopakettiauto kuljetti kurssipaikalle materiaalimme ja joskus myös meidät itsemmekin, kun ei ollut sopivaa linja-autoyhteyttä. Taksin käyttöä emme koskaan edes ajatelleet.

Lautakunnalle oli hankittu jo vuonna 1951 rainakone, jota järjestöt saivat tilaisuuksiinsa siten, että sihteeri oli mukana koneenkäyttäjänä. Rainojen näyttäminen olikin kysyttyä puuhaa, ei ainoastaan nuorisojärjestöjen tilaisuuksissa vaan myös aikuisten järjestöissä. Kävin esimerkiksi joka syksy Pelastusarmeijassa näyttämässä nuorisotyöhön liittyviä rainoja. Raittiuslautakunta hankki elokuvakoneen, jolla nuorisosihteerikin sai näyttää lainattuja filmejä järjestöjen ja koulujen tilaisuuksissa. Kouluillakaan ei silloin ollut elokuvakonetta. Joskus jouduin näyttämään samaa filmiä useamman kerran peräkkäin Oulun Keskuskansakoululla, jotta koulun kaikki noin 600 oppilasta saivat nähdä filmin.

för ledare, som i sin tur skulle leda ungdomarna i organisationen. Eftersom nämndens anslag för utbildning var små, fick jag föreläsa och arrangera de mest olikartade program, allt från skidteknik till simundervisning och från att tillverka sovsäckar till att göra julgransprydnader. På tjänstetid fick jag delta i veckolånga kurser för skidinstruktörer i Vuokatti idrottsinstitut och hobbykurser vid statens hobbyinstitut i Riihimäki. I många år höll nykterhetsinstruktören och jag hobbykurser om kvällarna, där vi handledde rotting- och läderarbeten, främst för organisationsfolk men även för andra. Kurserna hölls på olika håll i staden i skolornas, församlingarnas eller organisationernas lokaler. Eftersom ingendera av oss hade bil, fördes vårt material till kursplatsen i en öppen paketbil från en transportfirma och ibland fick vi även själva åka med, om det inte fanns lämpliga bussförbindelser. Vi kom aldrig ens på tanken att använda taxi.

Till nämnden hade redan år 1951 anskaffats en smalfilmsapparat, som organisationerna fick låna till sina tillställningar, om sekreteraren följde med som maskinist. Visning av smalfilmer var ett efterfrågat program, inte endast vid tillställningar för ungdomsföreningar utan även vid sammankomster för vuxna. Jag besökte t.ex. varje höst Frälsningsarmén för att visa smalfilmer om ungdomsarbete. Nykterhetsnämnden skaffade en filmapparat, med vilken ungdomssekreteraren fick visa lånade filmer vid föreningarnas och skolornas tillställ-

Lentokonetta pystyi ihailemaan lähemmin vuonna 1958 Oulun Ilmailukerhon osastolla järjestöjen harrastenäyttelyssä. Oulun nuorisoasiainkeskus.

År 1958 fick man beundra flygplan på nära håll på Oulun ilmailukerho (Uleåborgs flygarklubb) avdelning på ungdomsorganisationernas hobbyutställning.
Centrum för ungdomsärenden i Uleåborg

Yksi mielenkiintoinen vakiotehtäväni oli vuosittain helmikuussa käydä alokkaiden tulojuhlassa Hiukkavaaran kasarmilla. Kerroin siellä alokkaille aikuisnuorison kulttuuri- ja harrastusmahdollisuuksista Oulussa. Tilaisuus erikoinen: päivän pakkasessa ollut alokasjoukko, joka oli komennettu paikalle, istui aivan hiljaa. Silloin tällöin kuului nenän tuhahdus.

ningar. På den tiden hade inte ens skolan egen filmapparat. Ibland måste jag visa samma film flera gånger efter varandra i Uleåborgs centralfolkskola, så att skolans alla ca 600 elever skulle få möjlighet att se filmen.

En intressant återkommande uppgift som jag hade, var att varje år i februari besöka rekrybernas intagningsfest på Hiukkavaara kasern. Jag

Nuorisojärjestöjen ja muiden nuorisoryhmien ohjaajien kurssituksen ja opastamisen lisäksi nuorisotyölautakunta käsitteli ja teki esityksiä nuorisoa yleisesti koskettavista asioista. Seuraavassa joitakin esimerkkejä:

– Vuonna 1954 esitettiin lääninhallitukselle läänin nuorisotyölautakunnan perustamista. Läänin nuorisotyölautakunta perustettiinkin heti vuoden 1955 vaihteessa.
– Oulun kaupunginvaltuustolle esitettiin nuorisotilojen varaamista kaupunkiin rakennettaviin kouluihin ja muihin julkisiin rakennuksiin. Kaupunginvaltuusto teki asiasta periaatepäätöksen 1956, ja ensimmäinen nuorisotila saatiin Nokelan kansakouluun vuonna 1959.
– Lautakunta oli tehnyt jo aikaisemminkin esityksen leirialueen varaamisesta Oulusta Hietasaaresta nuorten kesäleirejä varten. Lautakunta esitti valtuustolle 1956 leirikeskuksen rakentamista ja leirialueen hankkimista Oulunsalon Koppanasta. Sinne valmistuikin kaupungin leirikeskus 1968.

Muita alkukauden esityksiä kaupunginhallitukselle olivat mm. nuorisoteatterin perustaminen (1954), ammatinvalinnan ohjaajan viran perustaminen, valaistujen latujen avaaminen kaupungin eri osiin sekä kellonaikojen määrääminen kaupungin järjestyssäännöissä alle 15-vuotiaiden lasten kotiintuloajoiksi iltaisin…

On kiinnostavaa havaita, että jo 1960-luvun alkupuolella nuorisotyölautakunnassa pohdit-

berättade där för rekryterna om unga vuxnas kultur- och hobbymöjligheter i Uleåborg. Ett tillfälle minns jag speciellt: rekryttruppen som vistats ute hela dagen i kölden hade kommenderats till platsen och satt blickstilla. Då och då hördes bara en lätt snörvling.

Utom kursverksamhet och handledning av ungdomsorganisationer och andra ungdomsgrupper handlade och föredrog ungdomsarbetsnämnden ungdomsärenden i största allmänhet. I det följande ges några exempel:

– År 1954 föredrogs för länsstyrelsen, att en ungdomsarbetsnämnd för länet skulle grundas. En sådan ungdomsarbetsnämnd grundades även strax vid årsskiftet 1955.
– För stadsfullmäktige i Uleåborg föreslogs att ungdomsutrymmen skulle reserveras i nya skolor och andra offentliga byggnader som uppfördes i staden. Stadsfullmäktige gjorde år 1956 ett principbeslut i ärendet, och det första utrymmet för ungdomar erhölls år 1959 i Nokela folkskola.
– Fullmäktige hade redan tidigare framlagt en proposition om att ett område för ungdomens sommarläger skulle reserveras på Hietasaari i Uleåborg. År 1956 föreslog nämnden för fullmäktige att ett lägercentrum skulle byggas och ett lägerområde anskaffas på Koppana i Oulunsalo. Här blev lägerområdet färdigställt år 1968.

Andra propositioner till stadsstyrelsen som framfördes i begynnelseskedet var bl.a. grund-

tiin samoja asioita, joista vieläkin keskustellaan: nuorisotyöttömyyttä, nuorison alkoholinkäyttöä, asumisongelmia, epäsosiaalista käyttäytymistä ja nuorison kotiintuloaikoja. Esimerkiksi nuorisotyöttömyydestä teetettiin myös tutkimuksia.

Työni alkuaikoina asenteet nuorisotoimintaa kohtaan saattoivat olla myös kielteisiä ja vastahakoisia. Kaupunginvaltuustossakin oli henkilöitä, jotka ajattelivat ja sanoivat, että riittää, kun kaupungin puolesta rakennetaan kouluja ja annetaan nuorisolle oppimismahdollisuuksia. Kodit ja järjestöt voivat vastata nuorten vapaa-ajasta. Ei tarvita nuorisotyöntekijöitä ja nuorisotiloja eikä myöskään lastentarhoja. Tämä merkitsi sitä, että lautakunnan monista esityksistä huolimatta kaupunki ei palkannut lisää nuorisotyöntekijöitä eikä muutakaan henkilökuntaa. Kun Koppanan leirikeskus valmistui 1959, sinne palkattiin kesäaikainen leirivalvoja. Vasta kun Tampereen yliopisto alkoi vaatia nuorisotyötutkintoa suorittavilta henkilöiltä harjoittelujakson, kaupunki palkkasi nuorisotyöharjoittelijan vuonna 1964. Samana vuonna aloitettiin nuorisokahvilatoiminta ja palkattiin kahvilaisäntä ja apuisäntä.

Kaupungin taholta nuorisolle suunnattua toimintaa alettiin vähitellen pitää paikallisissa johtoelimissä tarpeellisena. Osittain myönteisyys lisääntyi varmaan sekin takia, että tiedotusvälineet olivat hyvin kiinnostuneita kaikesta kaupungin nuorisotoimiston järjestämästä toiminnasta. Uutiskynnys oli helppo ylittää.

andet av en ungdomsteater (1954), grundandet av en tjänst som yrkesvalsinstruktör, öppnandet av belysta skidspår i olika delar av staden samt beslut i stadens ordningsstadgar om hemkomsttider om kvällarna för barn under 15 år …

Det är intressant att konstatera, att redan i början av 1960-talet funderade man i ungdomsarbetsnämnden på samma saker som man ännu i dag diskuterar: ungdomarnas arbetslöshet, alkoholvanor, bostadsproblem, asocialt beteende och hemkomsttider. Man lät även göra undersökningar om ungdomarnas arbetslöshet.

I början av min verksamhet hände det även att inställningen till ungdomsverksamheten även var negativ och avvisande. T.o.m. i stadsfullmäktige fanns personer, som tänkte och sade, att det får räcka, om man från stadens sida bygger skolor och ger ungdomen utbildningsmöjligheter. Hemmen och organisationerna kan ansvara för ungdomarnas fritid. Det behövs inga ungdomsarbetare och inte heller barnträdgårdar. Detta betydde, att nämnden inte, trots många framställningar, anställde fler ungdomsarbetare och inte heller annan personal. Då lägercentret på Kuoppana blev färdigt 1959, anställdes en lägerövervakare för sommarperioden. Först då Tammerfors universitet började kräva en praktikantperiod för dem som avlade examen i ungdomsarbete, anställde staden år 1964 en ungdomsarbetspraktikant. Samma år inleddes ungdomskaféverksamheten och man anställde en kaféförestån-

Vuonna 1972 voimaan tullut nuorisotyölaki oli se, joka ratkaisevasti vaikutti nuorisotyön ja -toiminnan kehittymiseen.

Kirjasin vuoden 1954 toimintakertomukseen silloisen nuorisotyölautakunnan esittämän mottoni: Nuorisotyölautakunnalla on vakaa pyrkimys lasten ja nuorten parhaaksi tapahtuvan toiminnan ohjaamisessa arvokkaaseen ja oikeaan suuntaan alati kehittyvien yhteiskunnallisten olojen rinnalla.

dare och en biträdande föreståndare.

Från stadens sida började man så småningom i lokala ledande organ inse, den versamhet som riktade sig till ungdomen vara nödvändig. Den positiva inställningen växte säkert delvis, genom att massmedierna visade sig mycket intresserade av alla de aktiviteter som stadens ungdomsbyrå arrangerade. Det var lätt att stiga över nyhetströskeln. Lagen om ungdomsarbete, som trädde i kraft år 1972, inverkade avgörande på utvecklingen av ungdomsarbetet och dess verksamhet

I verksamhetsberättelsen för år 1954 skrev jag in som mitt motto, det som den dåvarande ungdomsarbetsnämnden hade föreslagit: Ungdomsarbetsnämnden försöker medvetet styra i en värdefull och god riktning den verksamhet som bedrivs för barnens och ungdomarnas bästa, i takt med den ständigt pågående utvecklingen i de sociala förhållandena.

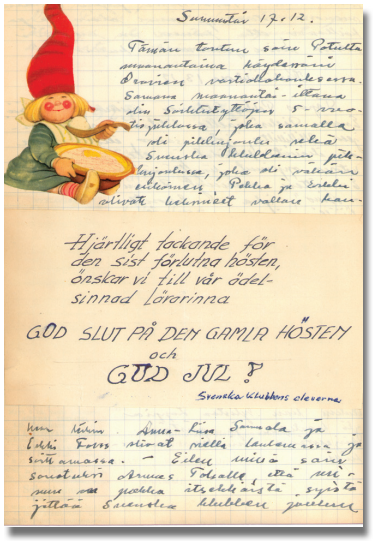

Sunnuntai 17.12.

Tämän tontun sain Potulta muumitalossa käydessäni. Perheen vartiolaivueessa. Samana maanantai-iltana oli Soluttautujien 5-vuotisjuhlavuosi, jolta kunniaksi oli pitäjänsuuri seka Suomalla Yhdyspankissa pitäjäjuhlavuosi, jolta olivat allekirjoittaneet Pekka ja Erkki olivat kehuneet valtavan hauskaksi. Ohjelmassa oli mm. Aimo-Kaupo Samalan ja Erkki Forsin viimat riellä laulamassa ja soittamassa. — Eilen illalla saimme sovitukin Aimoas Tokalle, että minun on pakko istuttaa syistä jättää Suomalan klubiltan juhlavuosi.

Hjärtligt tackande för den sist förlutna höstén, önskar vi till vår ödelsinnad lärarinna

GOD SLUT PÅ DEN GAMLA HÖSTEN

och

GUD JUL !

Svenska Klubbens eleverna

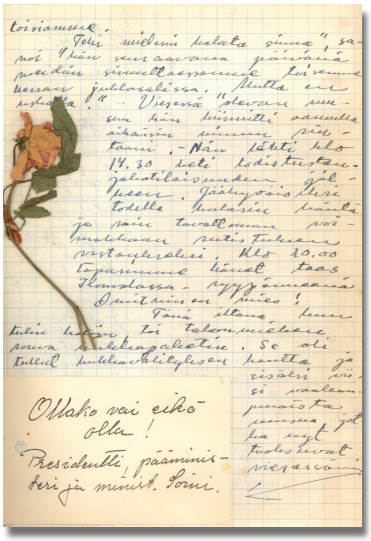

toisiamme.

Tohi niidenä halata sinua "sapoi" Hän aurtaessa päivänä pieden sinulla aamuvuoro. Toivomme hänen jatkossakin "ä" - Viipyvä olevan muusa hän kiinnitti adumille aikaisin minun päivätaan. - Näin lähti klo 14.30 heli Idistiertaja-jalostilaisyhdeksän jäsenen. Jäähyväislahjaksi Tiedelle hudalaiset kaulan ja saivat tervehtimme postikortin, Tukholmassa Hotelli Tukholmassa Klo 20.00 tapaamme taas Hämeenlinnassa - syyskaisessa Suomalaisen Naisten !

Tämä illanvietto tuntui kuin Ei Tukholmalaisen, mutta ei tullut tunteenkaltaista. Se oli vanhan ystävän kanssa ja sisälsi niin paljon puhetta, muistoja, ja tulevaisuutta, ettemme jo ehtineet

Olako vai eikö olla !

Presidentti, pääministeri ja minist. Soini.

Lauantai 29.7.50.

Viimeksi aloitin muutama kuukausi sitten 11.9.1948. Tämä kuuluu aikaan kuin tuntuu kuin kuin Edellisen jälkeen on papereissa.

Pikkumurujen kerrotella oli tosin kuitenkin soitto. Kiitos Vanajia johtaja, kuin — Raskasta ilmoista (Paasselta ja Illusia) ja valtavaa! Olin siksi ilahtunut.

Kiitos rakkaudestasi
Tehtäväsi on aina
hyvän ja pahan
välkkyessäsi.
F. Nietzsche.

Tässä oli minun pikku-muruilta saamani ajatus. Muutama ajatuksen kuva tuo sairaalan ilmapiiriä. Tuntuu siltä, että tässä on vielä sairaampia kuin minä kanssa. Hänet on siksi yötä sitkeästi sairaiden osastoon pois in tuo Pengarkadulle. Pingvinparkki! — Eilen minulla oli vierailuaika kuumat pikku-muruille. Sain mielettömän Vierumäen muotoa. Olen

Turtiaina 17.7.1948.

Rakkaimmat opiskelu kaa minun elämässäni! 10. päivänä alkoi Reitalan Ystäviin edustusleiri Lohjalla. En ole siitä saanut mitenkään mainoksia, mutta leiri on ollut monen päivän ajan koko innostuksen mit kielteellisen tyhjiö. Pyysin pääsemään mukaan, mutta leiri oli täynnä, ja minut siirrettiin varalle. Pyysin kuitenkin, ja sain tulla. Ja se oli ihanaa! Ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneet samoista asioista kuin minä, ihmisiä, jotka ovat valmiita tekemään työtä ja uhrautumaan, ihmisiä, jotka ovat valmiita tekemään työtä ja uhrautumaan, ihmisiä, jotka ovat valmiita tekemään työtä ja uhrautumaan.

mies! Hyppula pääsi myös ainakin kiinnostuneessa. — Minusta tuntuu, että vielä on paljon asioita kesken. Ihmeenä klo 11.50 bussi Helsingin asemalta jona, joka bussi minun matkani Oslon jälkeen.

Ja se onnenmaa, jotka minä viikonloppu taas mukaan. Pääsin olla paikalla pitkän ajan suunnitelmissa, pitkän ajan suunnitelmissa, pitkän ajan suunnitelmissa. Olin kauhea tuhertaja kaiken. Mutta kuten minä olen!

17.5.

Norjan matka on tullut tehdyksi. P.S. se alkoi Helsingin asemalta. Tämä tuli mukana. Heimdall vei meidät Turkuun. Hyvin syötiin, mutta huonosti nukuttiin. Tämä oli sekaisin tajusta. Sosialistiopiston edustajat rostassa. Tarjoilimme meille lounaan. Ei saatu Tämälle mutkaa —

Tiina.

Muutamia kuukausia sitten jälkeen minulta kaltaisia pikkuasioita. Olimme saaneet 9 kasvojenkin, nim. Mutta Tiinan ja Georg Mannerheim muotoa kuten A-sopimusta.

Tilaisuus oli hyvä. Tuli ja kuka hyvä: alkoi pitäjästä! hyvin hyvin tunnelmallista. Välillä tuli juhlapuhetta ja kilpailuja. Sain kuninkaan Pallomäen sanastajalta muistomerkin. — Pääsiäisiltä oli oikein puhetta. (Muumuden kirjoittajan muistiinpanoja tuntee muistamat.

Valitse korkein hyvä ja pysy siinä kaikin voimin.

Elna Hirvonen, nuorisotyön lehtori, Tampereen yliopisto
Elna Hirvonen, lektor i ungdomsarbete, Tammerfors universitet

Nuorisonohjaajakoulutuksesta maisterituotantoon

Från ungdomshandledarutbildning till produktion av magistrar i ungdomsledarskap

Tekstini käsittelee nuorisotyön koulutuksen merkittävimpiä kehityskaaria itsenäisyytemme alkutaipaleelta aina 1990-luvun loppupuolelle saakka. Jaottelen tarkastelun kolmeen osa-alueeseen: korkeakoulutasoiseen koulutukseen, opistotasoiseen koulutukseen sekä koulutuksen sisällön tarkasteluun eri aikakausina. Tässä yhteydessä joudun jättämään tarkastelun ulkopuolelle kirkon nuorisotyön koulutuksen.

Korkeakoulutasoisen koulutuksen tarve herää

Suomen ensimmäinen valtion nuorisotyölautakunta piti ensimmäisen kokouksensa 11. joulukuuta 1944. Lautakunnan tehtävistä keskusteltaessa todettiin, että nuoriso-järjestöjen toiminta kärsi ankarasta ohjaajapulasta, jonka syynä oli viisi vuotta kestänyt sota. (Hosiais-

Min text behandlar de viktigaste skedena i utbildningen av ungdomsarbetare, från början av Finlands självständighet till slutet av 1990-talet. Jag indelar min granskning i tre delområden: utbildning på högskolenivå, utbildning på institutsnivå samt innehållet i utbildningen under olika perioder. Utbildningen av kyrkans ungdomsarbetare faller utanför denna granskning.

Behovet av utbildning på högskolenivå vaknar

Finlands första statliga ungdomsarbetsnämnd höll sitt första möte den 11 december 1944. I diskussionen om nämndens uppgifter konstaterades att ungdomsorganisationernas verksamhet led av en skriande brist på handledare. En av orsakerna till detta förhållande var kriget som varat i fem år. (Hosiaisluoma – Laurila,

luoma – Laurila, 1987, 174.) Useilla järjestöillä oli omia kurssikeskuksiaan ja nuorisoseurajärjestöllä jopa oma opisto, Paukkula, vapaaehtoisten ohjaajien kurssittamista varten. Mutta nyt katsottiin tarvittavan yhteistä, korkeatasoista koulutusta. Niinpä valtion nuorisotyölautakunnan jäsen Yrjö A. Saarinen teki samaisessa nuorisotyölautakunnan kokouksessa aloitteen korkeakoulutasoisen nuorisonohjaajakoulutuksen aikaansaamiseksi Suomeen. (emt., 174.)

Lautakunnan esittelijä Lauri Pautola laati yhdessä filosofian maisterien Guy von Weissenbergin ja Kerttu Varjon kanssa Yhteiskunnalliselle Korkeakoululle opetusministeriön nimissä muistion, jossa ehdotettiin, että korkeakoulu ottaisi työsuunnitelmaansa myös nuoriso-ohjaajien koulutuksen ja kasvatuksen. Yhteiskunnallisen Korkeakoulun hallitus hyväksyi nuorisonohjaajien opintolinjan ohjelmaansa. Yksivuotinen koulutus alkoi syyslukukaudella 1945 korkeakoulun yhteiskunnallisessa opetusjaostossa. (emt., 174–175.)

Jo ensimmäisen toimintavuoden jälkeen kävi selväksi, että yksivuotinen koulutus on liian suppea, ja niinpä syksyllä 1946 koulutus aloitettiin kaksivuotisena. Koulutuksen tarkoituksena oli valmistaa päteviä työntekijöitä vapaan nuorisotyön ja nuorison huollon eri aloille.

Tutkinnon rakenne pysyi miltei muuttumattomana aina 1960-luvulle asti. Vuonna 1960 Yhteiskunnallinen Korkeakoulu siirtyi Tampe-

1987, 174.) Många organisationer hade egna kurscentra och organisationen för de finskspråkiga ungdomsföreningarna hade t.o.m. ett eget institut, Paukkula, där frivilliga kurser för ledare arrangerades. Men nu ansåg man att det fanns behov av en gemensam utbildning på hög nivå. Vid ungdomsarbetsnämndens möte tog medlemmen i statens ungdomsarbetsnämnd, Yrjö A. Saarinen därför initiativ till införandet i Finland av ungdomshandledarutbildning på högskolenivå. (oaa., 174)

Nämndens föredragande, Lauri Pautola, utarbetade tillsammans med fil. mag. Guy von Weissenberg och Kerttu Varjo en promemoria i undervisningsministeriets namn till Yhteiskunnallinen Korkeakoulu (Samhällsvetenskapliga Högskolan), i vilken man föreslog att högskolan i sitt program även skulle ta upp utbildning och fostran av ungdomsledare. Styrelsen för Yhteiskunnallinen Korkeakoulu godkände en linje för ungdomsledare i sitt program. En ettårig utbildning inleddes höstterminen 1945 i högskolans samhällspedagogiska sektion. (oaa., 174–175.)

Redan efter det första verksamhetsåret stod det klart, att en ettårig utbildning var alltför knappt tilltagen och därför inleddes hösten 1946 en tvåårig utbildning. Målsättningen var att utbilda kompetenta ledare för olika områden av ungdomsarbete och ungdomsvård.

Examensuppbyggnaden förblev nästan oförändrad ända fram till 1960-talet. År 1960 flyttade Yhteiskunnallinen Korkeakoulu till Tam-

Yhteiskunnallisen korkeakoulun ala-aulassa 1956. Edessä Hilkka Salonen, ja hänestä vasemmalle Airi Saarinen.
Hilkka Salonen.

I Socialhögskolans nedre aula 1956. I förgrunden Hilkka Salonen, till vänster om henne Airi Saarinen.
Hilkka Salonen.

reelle ja kuusi vuotta myöhemmin se muuttui Tampereen yliopistoksi. Opetusjaostotutkintojen erityispiirteenä oli tarjota ei-ylioppilaille mahdollisuus opiskella yliopistossa ja suorittaa siellä nimenomaan ammatillisesti suuntautunut tutkinto.

Nuorisotyön koulutuksen uudistamista ja kehittämistä käsiteltiin lukuisissa työryhmissä merfors och sex år senare fick högskolan i Tammerfors universitetsstatus. Ett särdrag för undervisningssektionen var att den erbjöd också personer utan studentexamen möjlighet att bedriva universitetetstudier och avlägga en yrkesinriktad examen.

Förnyelse och utveckling av utbildningen för ungdomsarbete behandlades i många arbets-

ja toimikunnissa aina 1960-luvulta 1990-luvulle saakka. Taustalla oli opetusjaostotutkintojen asema ja tehtävä suhteessa tiedekuntatutkintoihin eli akateemisiin perustutkintoihin. Merkittävä vaihe tutkintojen uudistamisessa ja kamppailussa opetusjaostotutkintojen säilyttämisen puolesta saavutettiin vuonna 1982, jolloin lopulta hyväksyttiin asetus korkeakoulututkinnoista. Asetuksen mukaan Tampereen yliopiston opetusjaostotutkinnot, mukaan luettuna nuorisotyön tutkinto, olivat alempia korkeakoulututkintoja. Nuorisotyön koulutuksella oli jo vakiintunut nimike nuorisotyön tutkinto (vuodesta 1965), josta valmistuneet saivat sosionomin arvon.

Uusi vuosikymmen toi jälleen mukanaan uudet haasteet. Suomalaiseen koulutusjärjestelmään ryhdyttiin luomaan ammattikorkeakoulutasoista koulutusta. Ammattikorkeakoulujärjestelmän luominen toi paineita opetusjaostotutkintojen asemaan yliopistossa. Opetusjaosto nähtiin eräänlaisena ammattikorkeakouluna yliopiston sisällä, vaikka opetuksen painopiste tutkinnoissa olikin siirtynyt merkittävästi käytännöstä teoreettisiin opintoihin.

Vuonna 1995 nuorisotyön tutkinto muutettiin yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinnoksi. Tutkintohallintoyksikkönä säilyi edelleen opetusjaosto. Jo samana vuonna asetettiin jälleen työryhmä miettimään nuorisotyön koulutuksen asemaa ja työryhmän esityksestä päätettiin siirtää koulutustehtävä opetusjaostosta yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan sosiaaligrupper och kommittéer från 1960-talet ända fram till 1990-talet. I bakgrunden låg förhållandet mellan den position och de uppgifter som undervisningssektionens examen hade i relation till fakultetsexamina, dvs. en akademisk grundexamen. En betydelsefull etapp i förnyelseprocessen och kampen för att bevara examina vid undervisningssektionen nåddes år 1982, då en förordning för högskoleexamen slutgiltigt godkändes. Enligt denna förordning betraktades examina vid Tammerfors universitets undervisningssektion, inklusive examen i ungdomsarbete som lägre högskolexamen. Utbildningen i ungdomsarbete hade redan fått en vedertagen benämning: examen i ungdomsarbete (från år 1965) och de utexaminerade hade rätt till titeln socionom.

Det nya decenniet medförde nya utmaningar. I det finländska utbildningssystemet började man bygga upp utbildning på yrkeshögskolenivå. Utvecklandet av yrkeshögskolesystemet innebar extra press visavi undervisningssektionens status inom universitet. Undervisningssektionen betraktades som ett slags yrkeshögskola inom universitetet, fastän tyngdpunkten i utbildningen i hög grad hade övergått från praktiska till teoretiska studier.

År 1995 ändrades examen i ungdomsarbete till kandidatexamen i samhällsvetenskap. Undervisningssektionen forstatte dock att fungera som en examensförvaltningsenhet. Redan samma år tillsattes åter en arbetsgrupp för att begrunda situationen för utbildningen av ungdomsarbetare

Yhteiskunnallisen korkeakoulun nuorisosonohjaajaopiskelijat näyttivät vuonna 1946 tällaisilta. Vasemmalla Väinö Ryyppö.
Nuorisoperinteen keskusarkisto.

År 1946 såg ungdomsledarstudenterna vid Socialhögskolan ut så här. Till vänster Väinö Ryyppö.
Centralarkivet för ungdomstraditioner.

politiikan laitokselle. Perustettiin kokonaan uusi linja nimeltä sosiaalityö, sosiaalipedagogiikan linja, josta valmistuneilla on yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto. Nuorisotyön opinnot (entinen nuorisotyön menetelmäoppi) säilytettiin maisterin tutkinnossa pakollisena, laajana sivuaineena.

Nuorisotyön koulutusta ”Paukkulan hengessä ja grundtvigilaisessa perinnössä”

Nikolai F.S. Grundtvigin kehittelemä kansanopistomalli levisi 1800-luvun lopulla Suomeen. Lisäksi useilla järjestöillä oli jo itsenäisyytemme alkuajoilta lähtien omia kurssi- ja leirikeskuksia vapaaehtoisten järjestöaktiivien kouluttamiseen. (Jussila, 1998, 15.) Nuorisoseurajärjestöllä on oma opistonsa, vuonna 1923 Mikkeliin perustettu Suomen Nuoriso-opisto eli Paukkula. Sitä voidaan pitää selvästi grundtvigilaisena opistona.

Kansanopistolaki (556/69) mahdollisti opistoille valtionavun saannin koulutustoimintaansa. Sillä on siis ollut merkittävä vaikutus opistojen koulutustoiminnan laajenemiseen ja ammatillistumiseen. Kansankorkeakoulut ovat myös aikanaan tarjonneet väylän yliopisto-opintoihin, nimittäin Tampereen yliopiston opetusjaostoon. Opistot, jotka ovat yleensä jonkin järjestön, kannatusyhdistyksen tai säätiön omistamia laitoksia, saavat siis toiminoch på arbetsgruppens förslag beslöt man överflytta utbildningsuppgiften från den undervisningssektionen till fakulteten för samhällsvetenskap vid institutionen för socialpolitik. Det grundades en helt ny linje med namnet socialarbete, en socialpedagogisk linje, från vilken utexamineras magistrar i samhällsvetenskap. Studierna i ungdomsarbete (tidigare ungdomsarbetets metodik) bevarades som ett obligatoriskt, omfattande biämne i magisterexamen.

Utbildningen i ungdomsarbete ”I Paukkulas anda och som ett arv från Grundtvig”

Den folkhögskolemodell som Nikolai F.S. Grundtvig utvecklat hade i slutet av 1800-talet nått Finland. Dessutom hade många organisationer redan ända från början av Finlands självständighet egna kurs- och lägercentra för utbildning av frivilliga föreningsaktiva. (Jussila, 1998, 15.) Ungdomsföreningsorganisationen hade ett eget institut, Suomen Nuoriso-opisto eller Paukkula, som grundades år 1923 i S:t Michel. Detta kan betraktas som ett institut i ren grundtvigsk anda.

Folkhögskolelagen (556/69) gjorde det möjligt för instituten att erhålla statsbidrag för sin utbildningsverksamhet. Den hade sålunda haft ett betydande inflytande på utvidgningen av institutens utbildningsverksamhet och professionalisering. Folkhögskolorna har även på sin

taansa valtionapua ja toimivat opetushallituksen valvonnan alaisena. Opistojen koulutustarjonta ammatillistui merkittävästi 1970–1980-luvulla.

Opetusministeriön päätöksellä vuonna 1975 ryhdyttiin antamaan opistotasoista nuorisosihteerien koulutusta kolmessa suomenkielisessä ja yhdessä ruotsinkielisessä kansankorkeakoulussa. Myöhemmin opistotasoista koulutusta antavien opistojen määrä kasvoi, ja samalla eriytettiin ns. perustutkinto ja opistotasoinen tutkinto myös nuorisotyön koulutuksessa.

Kun ensimmäinen nuorisotyölaki tuli voimaan 1972, määriteltiin nuorisotyöasetuksessa ensimmäistä kertaa pätevyysvaatimukset kunnallisiin nuorisotyön virkoihin. Tampereen yliopiston nuorisotyön tutkinto antoi pätevyyden nuorisotoimenjohtajan ja nuorisosihteerin virkaan, opistotasoiset tutkinnot nuorisosihteerin ja nuoriso-ohjaajan virkaan, nuorisotyön perustutkinto ainoastaan nuoriso-ohjaajan virkaan.

Ammattikorkeakoulujärjestelmä mullisti perusteellisesti opistotasoisen nuorisotyön koulutuksen rakenteet. Suomen Nuoriso-opiston opistotasoinen koulutus liitettiin Mikkelin monialaiseen ammattikorkeakouluun vuonna 1998. Samaan aikaan muut nuorisotyön opetusta antavat opistot ryhtyivät perustamaan verkostomaisesti toimivaa ammattikorkeakoulua. HUMAK-ammattikorkeakoulussa annetaan nuorisotyön koulutusta kuudessa yksikössä eri puolilla Suomea.

tid erbjudit en kanal till universitetsstudier, nämligen undervisningssektionen vid Tammerfors universitet. Instituten som vanligen ägs av institutioner inom en organisation, understödsförening eller stiftelse, fick således statsbidrag för sin verksamhet och övervakades av undervisningsministeriet. Utbildningsutbudet vid instituten professionaliserades betydligt på 1970–1980-talen.

År 1975 började man enligt undervisningsministeriets beslut att vid tre finskspråkiga och en svenskspråkig folkhögskola ge ungdomssekreterarutbildning på institutsnivå. Senare växte antalet institut som gav utbildning på institutsnivå och samtidigt differentierades även i utbildningen av ungdomsarbetare den s.k. grundexamen och examen på institutsnivå.

Då den första ungdomsarbetslagen trädde i kraft åt 1972, definierades för första gången kompetenskraven för kommunala ungdomsarbetartjänster i förordningen för ungdomsarbete. Examen i ungdomsarbete vid Tammerfors universitet gav kompetens för tjänst som chef för ungdomsverksamhet och ungdomssekreterare, examen på institutsnivå för ungdomssekreterar- och ungdomsledartjänst och grundexamen i ungdomsarbete endast för ungdomsledartjänst.

Yrkeshögskoleorganisationen revolutionerade avsevärt strukturen i utbildningen i ungdomsarbete på institutsnivå. Utbildningen vid Suomen Nuoriso-opisto knöts år 1998 till den ämnesrika yrkeshögskolan i S:t Michel. Vid samma tid började även andra institut som ger

1990-luvun lopussa voidaan katsoa kolmiportaisen tutkintojärjestelmän toteutuneen myös nuorisotyön koulutuksessa: nuorisotyön perustutkinto, ammattikorkeakoulututkinto ja Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto.

undervisning i ungdomsarbete att grunda en nätverksfungerande yrkeshögskola HUMAK, som ger utbildning i ungdomsarbete vid sex enheter på olika håll i Finland. I slutet av 1990-talet kan man anse att ett examenssystem i tre steg förverkligats även i utbildningen för ungdomsarbete: grundexamen i ungdomsarbete, yrkeshögskoleexamen och magisterexamen i samhällsvetenskap vid Tammerfors universitet.

Ensimmäiset kaksivuotisen koulutuksen saaneet nuorisonohjaajat vuonna 1948. Kerttu Varjo/Elna Hirvonen.

De första ungdomsledarna som fått två-årig utbildning år 1948. Kerttu Varjo/Elna Hirvonen

Tampereen yliopiston nuorisotyön opiskelijoita opintomatkalla Irlannissa vuonna 1992. Elna Hirvonen (edessä) opettajana mukana. Elna Hirvonen.

Studerande i ungdomsarbete vid Tammerfors universitet på studieresa till Irland år 1992. Elna Hirvonen (i förgrunden) deltar som lärare. Elna Hirvonen.

Nuorison kasvatuksesta nuoren kasvun tukemiseen

Nuorisotyön koulutuksen sisältö on noudattanut eri aikakausina kulloisenkin yhteiskunnallisen tilanteen vaatimuksia. Kun koulutus Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa alkoi, opetussuunnitelman perusajatus ja lähtökohta oli seuraavanlainen: ”Nuorisokysymyksemme riippuu lähinnä sosiologisista tekijöistä sekä sen hoitaminen vaatii yhteiskuntaelämän ja sen eri muotojen ja tehtävien monipuolista tuntemista samoin kuin tietenkin nuorison, nuorisosielutieteen ja kasvatuksen perusteellista tuntemista.” (Hosiaisluoma-Laurila, 1987, 175.) Koulutuksen sisällön muodostivat nuorisonkasvatusoppi, kansansivistysoppi, järjestöoppi, sosiaalipolitiikka, liikunta, leikki, suullinen esitystaito ja musiikki. Myöhemmin, 1960-luvulla, tehtiin Yhteiskunnallisen korkeakoulun tutkintoon huomattavia muutoksia. Pääaineina säilyivät kuitenkin edelleen nuorisonkasvatusoppi, sosiaalipolitiikka, psykologia ja aikuiskasvatus. Nuorisotyön käytännölliset harjoitukset korvattiin nimellä Nuorisotyön menetelmäoppi. Tämä nimike säilyi yliopiston koulutuksessa aina 1990-luvun vaihteeseen saakka.

Myös opistotasoisessa koulutuksessa painottuivat kasvatusoppi, nuorisotyön käytännöt, liikunta ja taideaineet sekä yleissivistävinä aineina mm. äidinkieli, englanti, uskontotieto ja historia.

Från att uppfostra ungdom till att stöda de ungas utveckling

Innehållet i ungdomsarbetet har hörsammat de krav som under olika skeden ställts i respektive samhällssituation. Då utbildningen vid högskolan för samhällsvetenskaper inleddes var grundtanken och utgångspunkten i undervisningsplanen följande: ”Vår ungdomsfråga är i första hand beroende av sociologiska faktorer och för att sköta dessa krävs såväl en mångsidig kännedom om samhällslivet, dess varierande former och uppgifter, liksom givetvis även ungdom, ungdomspsykologi och uppfostran.” (Hosiaisluoma–Laurila, 1987, 175.) Utbildningens innehåll utgjordes av ungdomspedagogik, folkbildningskunskap, organisationskunskap, socialpolitik, idrott, lek, muntlig framställningskonst och musik. Senare, på 1960-talet, gjordes betydande ändringar i examen vid högskolan för samhällsvetenskaper. Som huvudämnen bibehölls dock fortfarande ungdomspedagogik, socialpolitik, psykologi och vuxenpedagogik. Praktiska övningar i ungdomsarbete ersattes med benämningen Ungdomsarbetets metodik. Denna benämning bibehölls i universitetsutbildningen ända fram till 1990-talet.

Även i utbildningen på institutsnivå lades huvudvikten på pedagogik, ungdomsarbetets praktik, idrott och konstnärliga ämnen samt allmänbildande ämnen som bl.a. modersmål, engelska, religionskunskap och historia.

1970-talet var det starka sociala engagemang-

Näyttöaineistoprojektin kimpussa häärätään Paukkulassa vuonna 2004.
Suomen Nuoriso-opisto.

Förberedelser inför Paukkula 2004.
Suomen Nuoriso-opisto.

1970-luku oli voimakkaan yhteiskunnallisen osallistumisen vuosikymmenen, joka toi uusia vaatimuksia nuorisotyön koulutuksen sisältöön. Esimerkiksi Tampereella nuorisotyön opiskelijoiden ainejärjestö Nursot esitti vuosittain koulutuksen uudistamista. Uudistuksia pantiinkin toimeen, ja samalla ne merkitsivät koulutuksen painopisteen siirtymistä nuorisotyön käytännöistä teoreettisempaan suuntaan. Kun 1970-luvulla koulutuksen sisältönä oli nuorisotyö ja nuorisopolitiikka, 1980- ja 1990-luvulla koulutuksessa siirryttiin yhä enemmän

ets decennium, som ställde nya krav på innehållet i ungdomsarbetet. Exempelvis föreslog ämnesorganisationen för studenterna i Tammerfors, Nursot, en årlig förnyelse av utbildningen. Förnyelserna verkställdes även och resulterade samtidigt i att tyngdpunkten i utbildningen alltmer övergick från praktiskt ungdomsarbete till en mera teoretisk inriktning. Då innehållet i utbildningen på 1970-talet var ungdomsarbete och ungdomspolitik, övergick man på 1980- och 1990-talen alltmera till att ge studenterna färdigheter att stöda den ungas utvecklingsprocess.

antamaan opiskelijalle valmiuksia nuoren kasvuprosessin tukemiseen. Mm. koulutus erityisnuorisotyön tehtäviin sai entistä suuremman roolin.

Entä opettajat aikojen saatossa? Opetusneuvos Kerttu Varjon laajasta päiväkirjakokoelmasta saa loistavan kuvan sen ajan nuorisotyön opettajan työstä: leirejä, leikki- ja liikuntaopetusta, pienryhmissä työskentelyä, keskustelua ja pohdintaa. Myös kansainvälinen toiminta sai jalansijan nuorisotyön koulutuksessa 1960-luvulta alkaen, ja se vakiintui kaikkiin nuorisotyön opetusta antaviin oppilaitoksiin. Tänä päivänä kansainvälisyys näkyy lukuisina opiskelu- ja harjoitteluvaihtosopimuksina.

Päiväkirjat ovat muuttuneet sähköisiksi tiedostoiksi, opettajan ja opiskelijan välinen kommunikointi tapahtuu paljolti sähköpostin välityksellä. Mutta edelleen pääpaino on nuoren kohtaamisessa, ihmisyyden kunnioittamisessa ja turvallisen aikuismallin saattamisessa nuoren rinnalle kulkemaan. Onko siis sittenkään niin moni asia muuttunut vuosikymmenien saatossa?

Bl.a. utbildningen i specialicerat ungdomsarbete gavs en större roll än tidigare.

Och hur var det då med lärarna under utvecklingens gång? I undervisningsrådet Kerttu Varjos stora dagbokssamling får man en utmärkt bild av lärarens i ungdomsarbete verksamhet på hennes tid: läger, lek.- och idrottsundervisning, arbete i smågrupper, diskussion och överläggningar. Även internationell verksamhet fick fotfäste i utbildningen av ungdomsarbetare fr. o. m. början av 1960-talet och vann hävd vid alla läroinrättningar som undervisade i ungdomsarbete. I dag ser man den internationella verksamheten i de många överenskommelser om studieplatser i utlandet och utbytet av praktikanter.

Dagböckerna har övergått till digital information, kommunikationen mellan lärare och elev sker i stor utsträckning via e-post. Men fortfarande läggs huvudvikten på det personliga mötet med de unga, respekten för människan och på att erbjuda trygga vuxenförebilder. Kanske är det i själva verket inte så mycket som förändrats under decenniernas lopp?

Lähteet / Litteratur:
HosiaisluomaA., Laurila M., Opetusjaostot opintoväylänä, 60 vuotta yhteiskunnallista koulutusta Kansalaiskorkeakoulusta Tampereen yliopistoon, Tampere 1987.
Jussila P., Paukkulan hengessä, Suomen Nuoriso-opisto 1923–1998, Jyväskylä 1998.

Pirkko Heikkisen kirjallisuustunti Paukkulassa.
Suomen Nuoriso-opisto.

Pirkko Heikkinens litteraturlektion i Paukkula.
Suomen Nuoriso-opisto (Finlands Ungdomsinstitut).

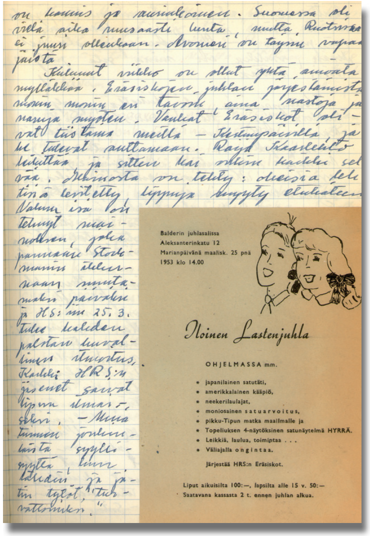
Balderin juhlasalissa
Aleksanterinkatu 12
Marianpäivänä maalisk. 25 pnä
1953 klo 14.00
Iloinen Lastenjuhla
OHJELMASSA mm.
japanilainen satutäti,
amerikkalainen kääpiö,
neekerilaulajat,
moniosainen satuarvoitus,
pikku-Tipun matka maailmalle ja
Topeliuksen 4-näytöksinen satunäytelmä HYRRÄ.
Leikkiä, laulua, toimintaa . . .
Väliajalla ongintaa.
Järjestää HRS:n Eräsiskot.
Liput aikuisilta 100:—, lapsilta alle 15 v. 50:—
Saatavana kassasta 2 t. ennen juhlan alkua.

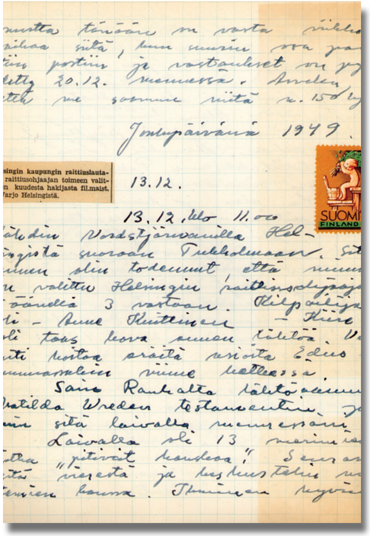
singin kaupungin raittiuslauta-
raittiusohjaajan toimeen valit-
kuudesta hakijasta fil.maist.
Varjo Helsingistä.
SUOMI
FINLAND

"Minussa on luultavasti sitkeyttä enemmän kuin voimaa, intuitiivisuutta enemmän kuin älyllistä johdonmukaisuutta."

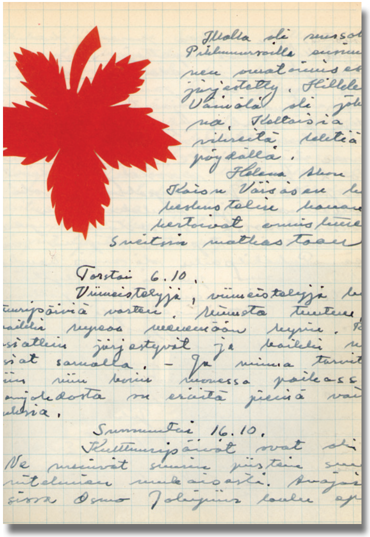

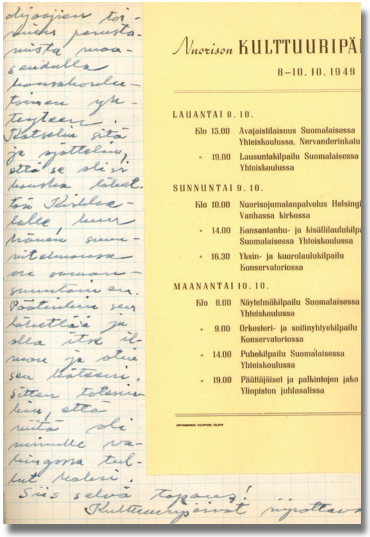
Nuorison KULTTUURIPÄ
8–10. 10. 1949
LAUANTAI 8. 10.
Klo 15.00 Avajaistilaisuus Suomalaisessa Yhteiskoulussa, Nervanderinkatu
» 19.00 Lausuntakilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
SUNNUNTAI 9. 10.
Klo 10.00 Nuorisojumalanpalvelus Helsingi Vanhassa kirkossa
» 14.00 Kansantanhu- ja kisällilaulukilp Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 16.30 Yksin- ja kuorolaulukilpailu Konservatoriossa
MAANANTAI 10. 10.
Klo 8.00 Näytelmäkilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 9.00 Orkesteri- ja soitinyhtyekilpailu Konservatoriossa
» 14.00 Puhekilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 19.00 Päättäjäiset ja palkintojen jako Yliopiston juhlasalissa

Kulttuurisuunnittelija Helena Peltola-Yrjölä/12.5.2004
Kulturplanerare Helena Peltola-Yrjölä/12.5.2004

Henkisistä kilpailuista nuoren kulttuurin loisteeseen

Intellektuella tävlingar - ungdomskulturens guldkant

”Nuorekkaat askeleenne ovat johtaneet tänne Kuopioon… Olette lähteneet hakemaan mittaa taidoillenne ja etsimään uutta oppia mieliharrastustenne kehittämiseksi. Toisin sanoen haette tarpeita rikkaampaa elämää varten… Vilpitön toivomukseni on, että Te viihtyisitte kaupungissamme. Ja kun lähdette täältä työnne ja harrastustenne pariin palaten, olette – niin toivon – saaneet kokemusrikkaan elämyksen, jonka muisto säilyy miellyttävänä koko elämänne ajan.”

– Kuopion kaupungin nuorisotyölautakunnan puheenjohtaja Pentti Karvosen tervehdyssanoja keväällä 1966 järjestettyjen Nuorison teatteripäivien käsiohjelmassa.

”Era unga steg har fört er hit till Kuopio… Ni har kommit för att ta mått på era färdigheter och söka ny kunskap för att utvecklas i era särintressen. Med andra ord söker ni medel för ett rikare liv… Min uppriktiga önskan är, att ni skall trivas i vår stad. Och när ni återvänder härifrån till ert arbete eller ert särintresse, hoppas jag att ni berikats med upplevelser och erfarenheter, som ni under resten av livet kommer att bevara som ett angenämt minne.”

– Hälsningsord i programbladet för Ungdomens teaterdagar, som arrangerades våren 1966, framförda av ordförande i Kuopio stads ungdomsarbetsnämnd, Pentti Karvonen.

Kulttuurikilpailut suomalaisessa nuorisotyössä 1920-luvulta lähtien

Ensimmäiset kaikille nuorille avoimet kilpailut järjesti Nuoren Voiman Liitto jo vuonna 1921. Lajeina olivat kirjoitus, lausunta, askartelu, käsityö, valokuvaus ja kuvaamataide. Muutkin nuorisojärjestöt innostuivat järjestämään omille jäsenilleen kilpailuja 1920- ja 1930-luvuilla.

1940-luvun lopulla alettiin järjestää valtiollista ja kunnallista nuorisotyötä ja niiden rinnalla myös Suomen Nuorison Kulttuurikilpailuja vuosina 1947–1961. Kilpailujen järjestäjänä toimi Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajisto (SNE). Kilpailuihin saivat kuitenkin osallistua vain valtakunnallisten nuorisojärjestöjen jäsenet. Myös kuntien nuorisotyölautakunnat, raittiuslautakunnat ja opettajayhdistykset järjestivät 1940-luvulta alkaen nuorten henkisiä ja kulttuurikilpailuja. Näihin kilpailuihin saivat osallistua kaikki nuoret harrastajat. 1950-luvun puolivälistä lähtien myös läänien nuorisotyölautakunnat rupesivat järjestämään kilpailuja.

Kun SNE vuonna 1964 purkautui, asetti valtion nuorisotyölautakunta seuraavana vuonna jaoston laatimaan ehdotusta nuorison kulttuurikilpailujen järjestelmäksi ja valtakunnallisiksi kulttuuri-kilpailuiksi. Sen jälkeen vuorovuosin järjestettiin teatteripäivät ja suullisen esitystaidon kilpailut, kirjallisuus- ja kuvaamataidekil-

Kulturtävlingar från 1920-talet framåt i Finlands ungdomsarbete

De första tävlingarna som var öppna för alla unga arrangerades av Nuoren Voiman Liitto redan år 1921. Tävlingsgrenar var uppsatsskrivning, recitation, hobbyarbeten, hantverk, fotografering och bildkonst. Även andra ungdomsorganisationer inspirerades på 1920- och 1930-talet att arrangera tävlingar för sina medlemmar.

I slutet av 1940-talet började man arrangera ungdomsarbete i statlig och kommunal regi och 1947–1960 dessutom Finlands Ungdoms Kulturtävlingar. Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajisto (SNE) (Finlands Ungdomsorganisationers Representantskap) stod som arrangör. Deltagandet i tävlingarna begränsades dock till medlemmar i riksomfattande ungdomsorganisationer. Också kommunernas ungdomsarbetsnämnder, nykterhetsnämnderna och lärarföreningarna organiserade från början av 1940-talet intellektuella och kulturella tävlingar för unga. I dessa tävlingar fick alla unga amatörer delta. Fr.o.m. mitten av 1950-talet började även länets ungdomsarbetsnämnder ordna tävlingar.

Då SNE år 1964 upplöstes, tillsatte statens ungdomsarbetsnämd följande år ett utskott för att utarbeta förslag till system för kulturtävlingar för ungdom och för statliga kulturtävlingar. Härefter arrangerades turvis ett år åt gången teaterdagar och tävlingar i muntlig

Jyväskylässä vuonna 1972 lajeina olivat musiikki ja liikunta. Nuori Kulttuuri -toimisto.

År 1972 stod musik och idrott på programmet.

pailut ja musiikki- ja liikuntakilpailut. Kilpailuihin saivat osallistua 16–29-vuotiaat nuoret. Valtion nuorisotyölautakunnan asettama kulttuurikilpailutoimikunta hoiti valmistelut ja erilaiset järjestelytehtävät.

Taidetapahtumalla kunnianhimoiset tavoitteet

Nuorison kulttuurikilpailujen rinnalla putkahti esiin Ylioppilaiden Taidetapahtuma 1966 ja Taidetapahtuma Dipoli 1968. Syksyllä 1969 sovittiin vuoden 1970 valtakunnallisen taidetapahtuman järjestämisestä. Hankkeessa olivat mukana keskeisten puolueiden nuorisojärjestöt sekä Ammattikoululaisten Liitto, Iltaopiskelijoiden Liitto, Kansakoulun nuorisotyön keskus, Nuoren Voiman Liitto, Suomen Nuorison Liitto, Teiniliitto, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö, Suomen Ylioppilaskuntien liitto, Svensk Ungdom ja Finlands Svenska Ungdomsförbund.

Vuonna 1970 järjestetyn Nuorison taidetapahtuma periaateohjelmassa esiteltiin tapahtuman lähtökohdat, ohjelman tavoite ja rakenne. Ohjelmasta huokui aikakauden henki. ”Aikaisempien taidetapahtumien perinteiden vaalimisesta on luovuttava,” se julisti. Todettiin myös, että ”suurimmat pulmat ovat järjestöjen heterogeenisyydestä aiheutuvat hankaluudet sekä järjestäytymättömän nuorison tavoittamattomuus”.

framställningskonst, litteratur- och bildkonsttävlingar och tävlingar i musik och gymnastik.*) I dessa tävlingar fick ungdomar i åldern 16–29 år delta. En kulturkommitté tillsatt av statens ungdomsarbetsnämnd skötte förberedelserna och organiseringen.

Konstevenemang med ambitiös målsättning

Vid sidan om ungdomens kulturtävlingar dök Studenternas Konstevenemang upp år 1966 och och Konstevenemang Dipoli år 1968. Hösten 1969 kom man överens om att arrangera ett riksomfattande konstevenemang år 1970. I projektet deltog de mest centrala partiernas ungdomsorganisationer och Yrkesskolelevernas Förbund, Aftonläroverksstuderandes Förbund, Centralen för Folkskolornas Ungdomsarbete, Nuoren Voiman Liitto, Suomen Nuorison Liitto (Finlands Ungdomsförbund), Teiniliitto (konventsförbundet), Finlands Fackföreningars Centralförbund (FFC), Finlands Studentkårers Förbund, Svensk Ungdom och Finlands Svenska Ungdomsförbund.

I programmet för Ungdomens konstevenemang 1970 presenterades utgångspunkterna för evenemanget, dess målsättning och struktur. Tidsandan gör sig gällande i programmet där det proklameras att ”Man måste avstå från att omhulda traditionerna från de tidigare arrrangerade konstevenemangen”. Man konstate-

Outo Hohto -tapahtumassa Turussa vuonna 1992 sai päästää luovuuden valloilleen muovailemalla.
Nuori Kulttuuri -toimisto, kuvaaja: Mari Niskanen

Tillställningen Outo Hohto (mystiskt sken) i Åbo år 1992 satte fart på skaparglädjen genom modellering.
Nuori Kulttuuri (ung kultur)-byrån, foto: Mari Niskanen

Nuorison taidetapahtuma 1970 järjestettiin marraskuussa Turussa. Tapahtuman lajeina olivat teatteri, elokuva, blues, sarjakuva ja propagoiva ilmaisu. Osallistujina oli tuhatmäärin nuoria eri puolilta Suomea, pääasiassa erilaisten nuorisojärjestöjen jäseniä. Tapahtuma oli luonteeltaan niin kokeileva ja uusia muotoja hakeva, että se sai osakseen myös paheksuntaa ja arvostelua. Ilmapiiri oli kuitenkin paikalla olleiden mukaan ainutlaatuinen. ”Halusimme tarjota nuorille jotain uutta ja erilaista. Avantgardea tavoiteltiin, mutta vastustukseen olimme toki varautuneita”, totesi tapahtuman toiminnanjohtaja Pekka Gronow Nuorison taidetapahtuma 92:n Outo Hohto -lehdessä. Näitä tavoitteita henkivät myös tapahtuman juliste sekä käsiohjelma.

Nuorison taidetapahtuma 1972–2000

”Oli hirveen iso juttu kun päästiin Lahteen. Siitähän se koko innostus läks”, muistelee Värttinä -yhtyeen keulahahmo Sari Kaasinen vuoden 1984 taidetapahtumaa Lahdessa edellä mainitussa Outo Hohto -lehdessä. ”Saatiin yleisöltä hyvä palaute ja ajateltiin, että hitsi vie, voihan meistä tullakin oikea yhtye”.

Kun vuoden 1970 taidetapahtuman järjestelyvastuun oli kantanut erikseen nimetty toimikunta, vuodesta 1971 järjestelyt annettiin kahrar även, att ”de största problemen var de komplikationer som berodde på att organisationerna var så heterogena och den oorganiserade ungdomen så svår att nå fram till.

Ungdomens konstevenemang 1970 arrangerades i november i Åbo. Man tävlade i teater, film, blues, serier och propagerande uttryckskonst *)Tusentals unga från olika delar av Finland, huvudsakligen medlemmar i olika slags ungdomsorganisationer, deltog. Evenemanget var till sin karaktär så experimentellt och sökande efter nya uttrycksformer, att det även väckte både misshag och kritik. Stämningen var dock enastående, enligt dem som deltog.”Vi ville erbjuda de unga någonting nytt och annorlunda. Vi försökte nå avantgarde, men givetvis var vi förberedda på att möta motstånd”, konstaterade evenemangets verksamhetsledare Pekka Gronow i tidningen för Ungdomens konstevenemang 1992, Outo Hohto – Udda Skimmer.**) Samma målsättning genomsyrar såväl evenemangets affisch som programblad.

Ungdomens konstevenemang 1972–2000

”Det kändes betydelsefullt att vi fick komma till Lahtis. Det var här vår iver fick sin gnista”, minns förgrundsgestalten i Värttinä-ensemblen, Sari Kaasinen, konstevenemanget 1984 i den tidigare nämnda tidningen Outo Hohto.

Kuopion lasten sirkuksen Pirjo & pipanat osallistuivat Nuorison Taidetapahtumaan vuonna 1991 Tampereella.
Nuori Kulttuuri -toimisto, kuvaaja: Ilkka Tompuri

Barncirkusen Pirjo & pipanat från Kuopio deltog år 1991 i Ungdomens konstevenemang i Tammerfors.
Nuori Kulttuuri (ung kultur), foto: Ilkka Tompuri.

den järjestön tehtäväksi. Valtakunnallisen tapahtuman organisoinnista vastasi, yhdessä järjestäjäkaupungin kanssa, joko Nuoren Voiman Liitto (kirjallisuus, kuvataide, valokuvaus) tai Suomen Nuorison Liitto (muut lajit). Työskentelyä koordinoi opetusministeriön nimeämä toimikunta, jossa olivat edustettuina edellä mainitut tahot sekä lisäksi Finlands Svenska Ungdomförbund, Koulun Kerhokeskus, opetusministeriö ja valtion nuorisoneuvosto. Mu-

”Vi fick gott mottagande av publiken och tänkte, visst sjutton, kan också vi bli en framgångsrik ensemble”.

Arrangemangsansvaret för konstevenemanget 1970 hade burits av en särskilt utnämnd kommitté, år 1971 gavs två organisationer i uppgift att arrangera tillställningen. För organiseringen av det riksomfattande programmet antingen Nuoren Voiman Liitto (litteratur, bildkonst,

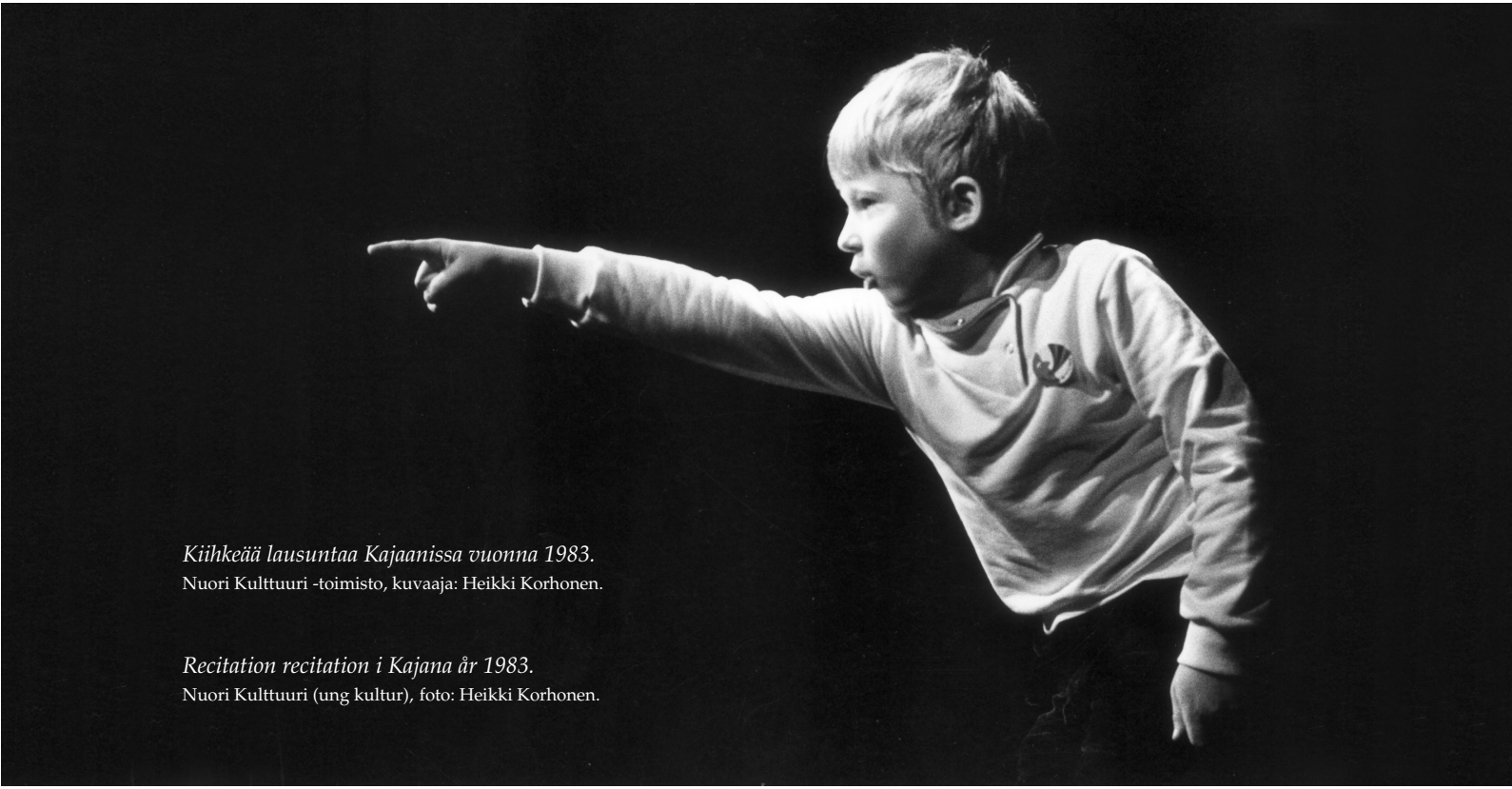

Kiihkeää lausuntaa Kajaanissa vuonna 1983.
Nuori Kulttuuri -toimisto, kuvaaja: Heikki Korhonen.

Recitation recitation i Kajana år 1983.
Nuori Kulttuuri (ung kultur), foto: Heikki Korhonen.

kana oli myös teemavuodesta riippuen eri taiteenalojen ammattilaisia, kuten esimerkiksi muusikoita, tanssijoita, kirjailijoita, ohjaajia, kuvataiteilijoita ja näyttelijöitä.

Nuorison taidetapahtuma oli kaikille nuorille (10–25-vuotiaille) suunnattu, harrastustoimintaa esittelevä tapahtuma. Eri taiteen lajit vuorottelivat eri vuosina: teatteri, puheilmaisu, lausunta, elokuva, musiikki, liikunta, tanssi, kirjallisuus, kuvataide, valokuvaus, äänitteet, sirkustaide, digitaalinen taide sekä poikkitaiteelliset, kokeilevat esitykset ja työt.

Nuorison taidetapahtuman perusrakenteeksi tuli järjestelmä, jossa nuoret osallistuivat ensin kuntatapahtumaan, josta valittiin osallistujat läänintapahtumaan. Valtakunnallisen tapahtuman osallistujat valittiin läänitapahtumista. Kunnan nuorisolautakunta vastasi kunnallisesta tapahtumasta, läänin nuorisolautakunta läänin tapahtumasta. Valtakunnallinen tapahtumapaikkakunta vaihtui joka vuosi.

Koulun harrastustoiminnan katselmuksena toimineet Koulun Suurjuhlat liitettiin taidetapahtumajärjestelmään vuonna 1980. Joka viides vuosi toteutettujen Koulun Suurjuhlien järjestelyistä on vastannut Koulun Kerhokeskus (myöhemmin Kerhokeskus – koulutyön tuki).

Nuorison taidetapahtuma rahoitettiin vuosien varrella valtion ja kuntien myöntämillä avustuksilla. Valtakunnallisen tapahtuman rahoituksesta vastasi opetusministeriö yhdessä valtakunnallisen tapahtuman järjestävän kaupungin kanssa.

fotografering) eller Suomen Nuorison Liitto (de övriga konstgrenarna) i samarbete med värdstaden. Arbetet koordinerades av en kommitté, utnämnd av undervisningsministeriet. I denna fanns, utom representanter för ovannämnda organisationer, Finlands Svenska Ungdomförbund, Koulun Kerhokeskus, undervisningsministeriet och Statens Ungdomsråd. Beroende på temaåret deltog även yrkesutövare av olika konstgrenar, exempelvis musiker, dansare, författare, regissörer, bildkonstnärer och skådespelare.

Ungdomens konstevenemang presenterade olika intresseområden och riktade sig till alla ungdomar (10–25 år). Olika konstgrenar presenterades turvis olika år: teater, muntlig framställning, recitation, film, musik, gymnastik, dans, litteratur, bildkonst, fotografering, ljudinspelning, cirkuskonst, digital konst samt tvärkonstnärliga, experimentella prestationer och verk.

Grundstrukturen för ungdomens konstevenemang blev ett system, där de unga först deltog i ett kommunalt evenemang. Härifrån valdes deltagare till ett länsevenemang och från detta valdes deltagare till ett riksomfattande evenemang. Kommunens ungdomsnämnd svarade för det kommunala evenemanget och länets ungdomsnämnd för länsevenemanget. Platsen för det riksomfattande programmet varierade från år till år.

År 1980 anslöt sig Koulun Suurjuhlat (Skolans Storfestival), som hade organiserat uppvisningar av de aktiviteter som bedrevs inom skolans

Valtakunnallisella tasolla tapahtuman organisoinnista ja tiedottamisesta vastasi opetusministeriön nimeämä päätoimikunta sekä tapahtumatoimisto, joka sijaitsi Suomen Nuorison Liiton (myöhemmin Suomen Nuorisoseurojen Liiton) toimiston yhteydessä vuosina 1972–2003.

Jukka-Pekka Sarasteesta Mats Långbackaan, Satu Silvoon, Anssi Kelaan…

Taidetapahtuman vanhoja käsiohjelmia vuosilta 1972–1994 selatessa tarttuu silmään tuon tuosta tuttuja nimiä: Esa-Pekka Salonen, Pyry Mikkola, Petri Laaksonen, Karita Mattila, Severi Pyysalo, Robert Jägerhorn, Markku Karvo, Mikko Roiha, Arja Koriseva, Martti Suosalo, Tuuli Matinsalo, Iiro Seppänen, Anni Juuso… On hauska huomata, että monet tämän päivän ”starat” ovat aikanaan osallistuneet taidetapahtumaan.

ram, till konstevenemangssystemet. För organiseringen av Skolans Storfestival, som hållits vart femte, år har Skolornas Klubbcentral (senare Klubbcentralen – stöd för skolan) svarat.

Ungdomens konstevenemang finansierades under årens lopp av bidrag som beviljats av stat och kommun. För finansieringen av det riksomfattande evenemanget svarade undervisningsministeriet i samarbete med den stad som stod som arrangör.

För evenemangets organisering och information på riksnivå svarade en huvudkommitté och en evenemangsbyrå. Denna var åren 1972–2003 ansluten till byrån för Suomen Nuorison Liitto (senare Suomen Nuorisoseurojen Liitto).

Från Jukka-Pekka Saraste till Mats Långbacka, Satu Silvo, Anssi Kela…

Då man bläddrar i gamla broschyrer från åren 1972–1994 för konstevenemangen, fäster man sig då och då vid välkända namn: Esa-Pekka Salonen, Pyry Mikkola, Petri Laaksonen, Karita Mattila, Severi Pyysalo, Robert Jägerhorn, Markku Karvo, Mikko Roiha, Arja Koriseva, Martti Suosalo, Tuuli Matinsalo, Iiro Seppänen, Anni Juuso… Det är roligt att observera, att många av dagens ”stjärnor” i tiden har deltagit i konstevenemangen.

Toivakkalainen Hyppelihiiri näyttämöllä Nuorison Taidetapahtumassa Tampereella vuonna 1976.
Nuori Kulttuuri -toimisto, kuvaaja: Kai Honkanen.

En Hoppmus från Toivakkala på scenen i ungdomens konstevenemang i Tammerfors år 1976.
Nuori Kulttuuri (ung kultur), foto: Kai Honkanen.

2000-luvun nuorta kulttuuria

Nuorison taidetapahtumia järjestettiin vuoteen 2000, jonka jälkeen tapahtuman nimeksi tuli Nuori Kulttuuri. Nuori Kulttuuri -tapahtumien toteutuksesta on päätetty vuoteen 2010 asti. Organisaatioon tehtiin jonkin verran muutoksia. Tapahtumia on joka vuosi kaksi. Keväisin vuorottelevat tanssi, teatteri ja musiikki; syksyisin järjestetään vuorovuosina kirjallisuuden, kuvataiteen, valokuvauksen, puheilmaisun, sirkus- ja estraditaiteen sekä videon, designin ja digitaiteen tapahtumat sekä monitaiteinen foorumi. Syystapahtumiin on suora haku.

Kuntatapahtumien sijasta on nyt kuntien tai seutukuntien muodostamia aluetapahtumia. Lääninhallitusten sivistysosastojen nuorisotoimet koordinoivat aluetapahtumia, joista valitaan osallistujat kevään valtakunnalliseen tapahtumaan. Valtakunnallisen tapahtuman järjestävä kaupunki vastaa tapahtuman toteutuksesta. Koordinoinnista vastaavat edelleen opetusministeriö sekä Nuori Kulttuuri -toimikunta ja -toimisto (vuodesta 2003 Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssin yhteydessä).

Nuoren Kulttuurin lähtökohtana on halu tukea nuorten omaa harrastustoimintaa sekä tarjota heille tilaisuus sen esittelyyn. Tapahtuman pääpaino pyritään siirtämään entistä enemmän aluetapahtumiin, jossa nuoret voivat osallistua tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen. Aluetapahtumien toivotaan olevan myös nuorten kohtaamispaikka: työpajoja, klubeja tai

2000-talets unga kultur

Ungdomens konstevenemang arrangerades fram till år 2000, varefter dess namn ändrades till Ung Kultur. Beslut om förverkligandet av evenemangen Ung Kultur har fattats fram till år 2010. I organiseringen gjordes en del förändringar. Det arrangeras årligen två evenemang. Om våren alternerar dans, teater och musik, om hösten arrangeras turvis evenemang för litteratur, bildkonst, fotografering, muntlig framställning, cirkus- och estradkonst samt video, design och digikonst och ett mångkonstnärligt forum. Till höstevenemangen kan man ansöka direkt.

I stället för kommunala evenemang ordnas nu regionala evenemang där både kommunen och församlingarna deltar. Ungdomsverksamheten vid länsstyrelsen koordinerar de regionala evenemangen, från vilka deltagare väljs till vårens riksomfattande evenemang. Den stad som står som arrangör skall ansvara för förverkligandet av evenemanget. För koordineringen svarar fortfarande undervisningsministeriet och kommittén och byrån för Ung Kultur (från år 2003 tillsammans med Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi).

Utgångspunkten för Ung Kultur är viljan att stöda de ungas särintressen och bjuda dem möjlighet att presentera den. Tyngdpunkten i evenemanget försöker man mer än förut lägga på de regionala programmen, där de unga kan delta både i planering och förverkligande. Man

muuta yhteistoimintaa toisten nuorten, mutta myös eri taiteen alojen ammattilaisten kanssa. Nuorten panos onkin ollut vahva tähänastisten valtakunnallisten tapahtumien toteutuksissa vuosina 2001–2004.

Kansainväliset kontaktit ovat osa tapahtumaa. Valtakunnallisen tapahtuman osanottajista valitaan edustajat muun muassa pohjoismaiseen Ung i Norden- sekä eurooppalaiseen Art Connexion -festivaaleihin. Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMOn hallinnoimien Nuori Kulttuuri -matka-avustusten jaossa suositaan tapahtuman osallistujia.

Kun tänä päivänä nuorisotyön resurssit käytetään yhä enenevässä määrin syrjäytyneiden nuorten auttamiseen, ei pidä unohtaa, että ”yhdessä tekeminen ja harrastaminen ovat oiva keino ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä”, kuten vuoden 2004 valtakunnallisen tanssitapahtuman vaasalaiset järjestäjät toimintasuunnitelmassaan tähdentävät.

hoppas även att de regionala evenemangen skall vara en mötesplats för de unga: verkstäder, klubbar eller annat samarbete med andra unga, men även med professionella utövare av olika konstgrenar. De ungas insats har verkligen varit stark i förverkligande av de riksomfattande evenemangen hittills under peioden 2001–2004.

Internationella kontakter utgör en del av evenemanget. Bland deltagarna i riksevenemanget väljs represententer bl.a. till den internordiska festivalen Ung i Norden samt den europeiska festivalen Art Connexion. Deltagarna i evenemangen kan få Ung Kultur resebidrag, administrerade av centret för internationellt personutbyte CIMO.

Då man i våra dagar i allt högre grad använder ungdomsarbetets resurser för att hjälpa ungdomar, som hamnat utanför, får man inte glömma att ”verksamhet och fritidssysslor som utövas tillsammans med andra är ett utmärkt hjälpmedel i det förebyggande ungdomsarbetet”, såsom arrangörerna för det riksomfatttande dansevenemanget år 2004 i Vasa framhöll i sin verksamhetsplan.

Vuosi	Lajit	Valtakunnallinen tapahtumakaupunki
1970	teatteri, elokuva, blues, sarjakuva, propagoiva ilmaisu	Turku
1971	kirjallisuus ja kuvataide	Hämeenlinna
1972	musiikki ja liikunta	Jyväskylä
1973 –74	teatteri, suullinen esitys ja elokuva	Kouvola ja Kuusankoski
1975	musiikki ja liikunta	Lahti
1976	teatteri ja suullinen esitys elokuva	Tampere Kuopio
1977	kirjallisuus, kuvataide ja valokuvaus	Mikkeli
1978	musiikki ja liikunta	Kotka
1979	teatteri ja suullinen esitys elokuva	Oulu Valkeakoski
1980	kirjallisuus, kuvataide ja valokuvaus Koulun Suurjuhlat	Hyvinkää ja Lohja Tampere
1981	musiikki	Kokkola
1982	liikunta sirkustaide, elokuva ja äänitteet	Pori Hämeenlinna
1983	lausunta teatteri kirjoitus, kuvataide ja valokuvaus	Kajaani Vaasa Porvoo
1984	musiikki	Lahti
1985	Koulun Suurjuhlat	Turku
1986	liikunta	Jyväskylä
	sirkustaide kirjallisuus, kuvataide ja valokuvaus	Ylivieska Rauma
1987	teatteri lausunta	Helsinki Kemi
1988	musiikki	Imatra
1989	liikunta	Seinäjoki
	sirkustaide elokuva ja äänitteet	Salo Iisalmi
1990	kirjallisuus, kuvataide ja valokuvaus Koulun Suurjuhlat	Nurmes Lahti
1991	teatteri, lausunta, puhetaito, sirkus ja tanssi	Tampere
1992	Outo Hohto – monitaiteellinen taidetapahtuma	Turku
1993	musiikki	Vantaa
1994	Uusi Hohto – monitaiteellinen taidetapahtuma	Varkaus
1995	Koulun Suurjuhlat	Jyväskylä
1996	teatteri, puheilmaisu ja tanssi	Oulu
1997	digitaalinen taide	Hyvinkää
1998	musiikki	Kuopio
2000	Nuori Osaaja/Koulun Suurjuhlat ja Nuorison taidetapahtuma	Helsinki
2001	tanssi	Lahti
2002	teatteri kirjallisuus, kuvataide, valokuvaus, puheilmaisu, monitaiteinen foorumi	Kotka Kokkola
2003	musiikki digitaide, video, design, monitaiteinen foorumi	Lapua Tornio ja Haaparanta
2004	tanssi sirkus ja estraditaide	Vaasa Tampere
2005	Koulun Suurjuhlat	Oulu

Valitse korkein hy-

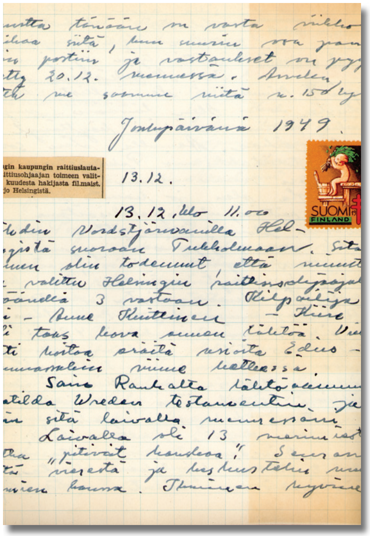

Joulupäivänä 1949
13.12.
SUOMI FINLAND

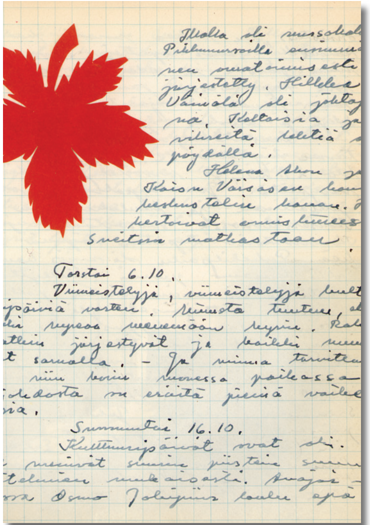

Torstai 6.10.
Sunnuntai 16.10.

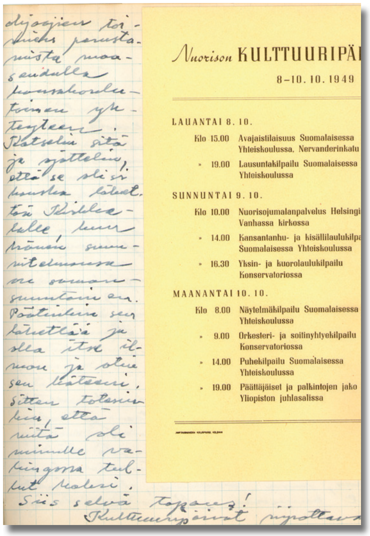

Nuorison KULTTUURIPÄI
8–10. 10. 1949
LAUANTAI 8. 10.
Klo 15.00 Avajaistilaisuus Suomalaisessa Yhteiskoulussa, Nervanderinkatu
» 19.00 Lausuntakilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
SUNNUNTAI 9. 10.
Klo 10.00 Nuorisojumalanpalvelus Helsingi Vanhassa kirkossa
» 14.00 Kansantanhu- ja kisällilaulukilpa Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 16.30 Yksin- ja kuorolaulukilpailu Konservatoriossa
MAANANTAI 10. 10.
Klo 8.00 Näytelmäkilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 9.00 Orkesteri- ja soitinyhtyekilpailu Konservatoriossa
» 14.00 Puhekilpailu Suomalaisessa Yhteiskoulussa
» 19.00 Päättäjäiset ja palkintojen jako Yliopiston juhlasalissa

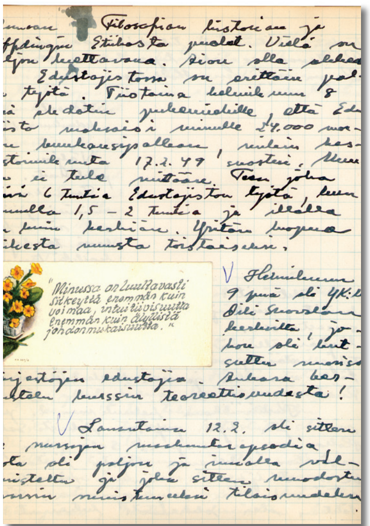

Lauantaina 12.2.

Sunnuntai 17.12.
Hjärtligt tackande för
den sist förflutna höstén,
önskar vi till vår ädel-
sinnad Lärorinna
GOD SLUT PÅ DEN GAMLA HÖSTEN
och
GUD JUL !
Svenska Klubbens elever

Tiistai 2.8.
Summutaina 5.8.

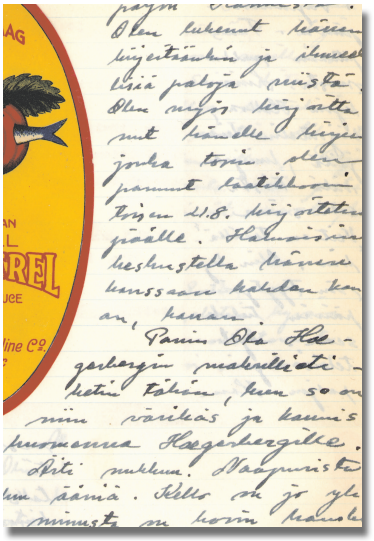

STOCKHOLMS REDERI AB
SVEA
GULLHOLMSBADEN, Gullholmen
Legitimationskort för
2.S.H.
VÄSTKUSTEN
BOHUSLÄ

"TÄMÄ ON ELÄMÄ"
14 - 17 · X
1948

Summutaina 18.1.53

Leena Aho, nuorisosihteeri, Turku
Leena Aho, ungdomssekreterare, Åbo

Kunnallinen nuorisotyö Turussa

Det kommunala ungdomsarbetet i Åbo

Kunnallinen nuorisotyö vahvistui vuonna 1972 säädetyn lain myötä. Turussa oli nuorisotyötä tehnyt vuodesta 1952 nuorisotyölautakunta, josta nyt tuli lakisääteinen. Laki merkitsi sitä, että valtiolta saatiin rahaa viranhaltijoiden eli nuorisosihteerien ja nuorisotoimenjohtajien palkkaamiseen. Rahaa saatiin myös nuorisotilojen vuokriin, paikallisten nuorisojärjestöjen avustuksiin sekä nuorisolautakunnan toiminnasta aiheutuviin matkakuluihin.

Kunnallinen nuorisotyö perustui nuorisotoiminnan tukemiseen. Nyt tähän työhön saatiin myös valtion rahoitusapua. Lähes jokaiseen kuntaan perustettiin nuorisotoimen virkoja ja rakennettiin nuorisotiloja. Nuorisosihteerin tehtävänä oli tehdä esityksiä avustusten jaosta ja laatia nuorisotilasuunnitelmia. Nuorisotiloissa toiminnan järjestivät nuorisojärjestöt. Järjestötoiminta oli vilkasta ja monipuolista.

Det kommunala ungdomsarbetet stärktes genom den lag som stiftades år 1972. Sedan 1952 hade ungdomsarbetesnämnden arbetat för ungdomen i Åbo. Nu blev detta arbete lagstadgat. Lagen betydde att staten beviljade pengar för tjänstehavarna, d.v.s. avlöning för ungdomssekreteraren och verksamhetsledaren. Anslag erhölls även för ungdomslokalernas hyra, bidrag till lokala ungdomsföreningar samt resekostnader i anslutning till ungdomsnämndens verksamhet.

Den viktigaste uppgiften i det kommunala ungdomsarbetet var att ge stöd åt ungdomsverksamheten. Nu erhöll man även statsbidrag för detta arbete. I nästan varje kommun grundades tjänster för ungdomsverksamheten och byggdes ungdomslokaler. Ungdomssekreterarens uppgift var att ställa förslag till fördelning av bidragen och göra upp planer för ungdomslokalernas användning. Ungdomsorganisatio-

Turun nuorisotoimessa 1980-luku oli erilaisten kurssien aikaa. Nuorisotoimi organisoi järjestöjen toimintaa tukevia kursseja kuten kerhonohjaaja-, leiriohjaaja-, askartelu- ja kirjanpitokursseja. Samanaikaisesti aloittivat toimintansa myös kunnalliset nuorisokerhot. Nuorisotyötä tekivät kunnan palkkaamat työntekijät. Tällöin mielestäni järjestöjen ja kunnan nuorisotyö joiltakin osin kilpailivat keskenään. Kunnan ensisijaisena tavoitteena oli tarjota toimintaa nuorille, jotka eivät halunneet sitoutua järjestöjen aatteisiin. Oliko tämä syynä nuorisojärjestötoiminnan hiipumiseen vai seurausta siitä?

Kunnallisen kerhotoiminnan lisäksi kehittyi erityisnuorisotyö eli jengityö. Kurssi- ja koulutustoiminta muuttuivat ajan vaatimusten mukaiseksi. Moottoripyöräkoulu aloitti toiminnan Pansion moottorihallissa.

1990-luvun laman ja kuntalain uudistuksen myötä lakkautettiin lukuisia nuorisolautakuntia. Nuorisotyö saatettiin myös liittää liikunta-, kulttuuri- tai koulutoimeen tai erilliseen vapaa-ajan lautakuntaan, joita tuolloin perustettiin. Useassa kunnassa nuorisotoimen määrärahat supistettiin minimiin. Turussa kehitettiin hallintoa lamasta selviytymiseksi. Nuorisolautakunnan lopettamista tai yhdistämistä ei toteutettu.

Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimistot olivat jonkin aikaa tiiviissä yhteistyössä Linnankadun toimitiloissa. Vuosikymmenen alkupuolella järjestettiin isoja massatapahtumia, jotka

nerna stod för verksamheten i ungdomslokalerna. Föreningsaktiviteten var livlig och mångsidig.

Ungdomsverksamheten i Åbo präglades på 1980-talet av olika slags kurser. Man arrangerade kurser för att stöda föreningarnas arbete, man ordnade kurser för klubbledare, lägerledare samt hobby- och bokföringskurser. Vid samma tid inledde också de kommunala ungdomsklubbarna sin verksamhet. Ungdomsarbetet utfördes av funktionärer som avlönades av kommunen. Föreningarnas och kommunens ungdomsarbete kom, enligt min uppfattning, i viss mån att tävla med varandra. Kommunens främsta avsikt var att erbjuda verksamhet för sådana unga, som inte ville binda sig vid organisationernas ideal. Var det månne på grund av eller en följd av detta som ungdomsorganisationernas aktivitet svalnade?

Förutom den kommunala klubbverksamheten utvecklades det specialicerade ungdomsarbetet, det s.k. gängarbetet. Kurs- och utbildningsverksamheten ändrades enligt tidens krav. Motorcykelskolan började sin verksamhet i Pansio motorhall.

Den ekonomiska nedgången på 1990-talet och förnyelsen av kommunallagen bidrog till att många ungdomsnämnder lades ner. Ungdomsarbetet kunde även kopplas till idrotts-, kultur-, eller skolverksamheten eller till en särskild fritidsnämnd. I många kommuner inskränktes anslagen för ungdomsarbetet till ett minimum. Här i Åbo utvecklades administra-

Pansion moottoripyöräkoulu. Turun nuorisoasiainkeskus.

Motorcykelskolan i Pansio. Centrum för ungdomsarbete i Åbo.

houkuttelivat tuhansittain nuoria paikalle. Nämäkin osoittautuivat vain hetkelliseksi ajan ilmiöksi. Toisaalta Puolalan puiston konsertteja järjestetään edelleen. Määrärahojen pienentyminen on vähentänyt konserttien määrän yhteen.

Rakentamisen ja tulevaisuuteen katsomisen aika

1970-luku on nuorisotilojen rakentamisen kulta-aikaa. Viimeiset varsinaiset nuorisotalot rakennettiin 1980-luvulla edellisen vuosikymmenen suunnitelmien mukaisesti. Turkuun rakennettiin Mäntymäen, Jyrkkälän, Runosmäen, Pansion, Teräsrautelan, Lausteen ja Varissuon nuorisotalot. Nuorisotilasuunnitelman mukainen tavoite oli 0,5 neliömetriä nuorta kohden. Tavoitteeseen ei täysin ylletty. Vuonna 1990 päästiin 0,4 neliömetriin, ja nyt nuorisotiloja on 0,3 neliötä nuorta kohden. 1990-luvun laman myötä luovuttiin vanhoista ja nuorisotyöhön sopimattomista tiloista. Vuosien aikana saatiin myös korjattua joitakin tiloja tarkoituksenmukaisemmaksi.

1970-luvun nuorisotiloihin rakennettiin ”avoimen” nuorisotoiminnan tilat. Nuorisotoimella oli myös muutamia järjestäytymättömille nuorille tarkoitettuja tiloja, kerhokahviloita, kuten POP-kellari ja Ilpoisten kerhokahvila.

1980-luvulla virisi uudelleen keskustelu kestionen så att man kunde klara av ekonomin utan att ungdomsnämnden lades ner eller sammanslogs med någon annan nämnd.

Ungdoms-, idrotts- och kulturbyråerna hade en tid ett tätt samarbete i kontorsutrymmena vid Slottsgatan. I början av 1990-talet ordnades stora massevenemang, som lockade ungdomar i tusental. Också dessa visade sig vara endast flyktiga tidsfenomen. Men i Puolalaparken arrrangeras fortfarande konserter. Då anslagen minskade har antalet konserter begränsats till endast en.

Tid för byggande och framtidsperspektiv

1970-talet var en guldålder för byggande av ungdomslokaler. De sista egentliga ungdomshusen byggdes på 1980-talet enligt planer från föregående decennium. I Åbo byggdes ungdomsgårdarna vid Tallbacken, Jyrkkälä, Runosbacken, Pansio, Teräsrautela, Laustis och Kråkkärret. Målet för planeringen av ungdomslokalerna var 0,5 m2 per ungdom. Ända fram till detta mål nådde man dock inte. År 1990 nåddes 0,4 kvadratmeter, och nu finns det 0,3 m2 per ungdom. Med 1990-talets ekonomiska nedgång avstod man från lokaler som var gamla och olämpliga för ungdomsarbete. Under årens lopp lyckades men också reparera och göra några lokaler mera ändamålsenliga.

Ungdomslokalerna på 1970-talet utvidgades

kustan nuorisotalosta. Taloa kaavailtiin Kauppahallin viereen. Asiaa vastustettiin niin, että hankkeesta luovuttiin. 1990-luvun alussa valtuusto teki päätöksen nuorisotilan sijoittamisesta Eerikinkatu seitsemään, entisen elokuvateatterin tiloihin. Puolivuosisatainen haave keskikaupungin nuorisotilasta toteutui 1992. Nuoret valtasivat tilan suurin joukoin, mutta tämän päivän nuoria ei tila enää kiinnosta. 1998 saatiin aktiivisten skeittiharrastajien aloitteesta myös skeittihalli Turkuun. Nuoret olivat tehneet hallista lukuisia esityksiä. Lopulta löytyi sopiva tila, jonka vuokranmaksussa nuorisotoimi avusti. Tänä päivänä skeittinuoret saavat harrastaa 1 000 neliön tilassa.

Nuorisotoimi on pyrkinyt vastaamaan ajan haasteisiin. Se ei ole aina ollut helppoa tai yksiselitteistä kunnallisessa organisaatiossa. Liialliset ohjeet ja säännöt estävät nopean päätöksenteon.

med utrymmen för ”öppen” ungdomsverksamhet. Ungdomsbyrån hade även några utrymmen avsedda för icke organiserade unga, klubbkaféer såsom POP-källaren och Ilpois klubbkafé.

På 1980-talet vaknade på nytt diskussionen om en ungdomsgård i centrum. Gården planerades bredvid saluhallen. Ärendet väckte sådant motstånd, att man avstod från projektet. I början av 1990-talet fattade fullmäktige beslutet att placera ungdomslokalen i den förra biografen vid Eriksgatan 7. År 1992 förverkligades den halvtsekel gamla drömmen om en ungdomslokal i centrum. Ungdomar i stora grupper tog utrymmet i besittning, men idag intresserar lokalen inte längre ungdomen. 1998 fick man på initiativ av aktiva skeitare också en skeitarhall till Åbo. De unga hade gjort många propositioner om hallen. Till sist hittades en lämplig lokal till vars hyra ungdomsbyrån gav bidrag. Idag får skeitarungdomen träna i ett 1 000 m^2 stort utrymme.

Ungdomsbyrån har försökt leva upp till tidens utmaningar. Detta har inte alltid varit lätt eller entydigt i den kommunala organisationen. Överambitiösa regler och direktiv utgör hinder för snabbt beslutsfattande.

Nuorisosoutujen aikana järjestettiin myös monia konsertteja.
Turun nuorisoasiainkeskus, kuvaaja: Matti Kivekäs.

Under ungdomsroddevenemanget arrangerades också många konserter.
Centrum för ungdomsarbete i Åbo, foto: Matti Kivekäs.

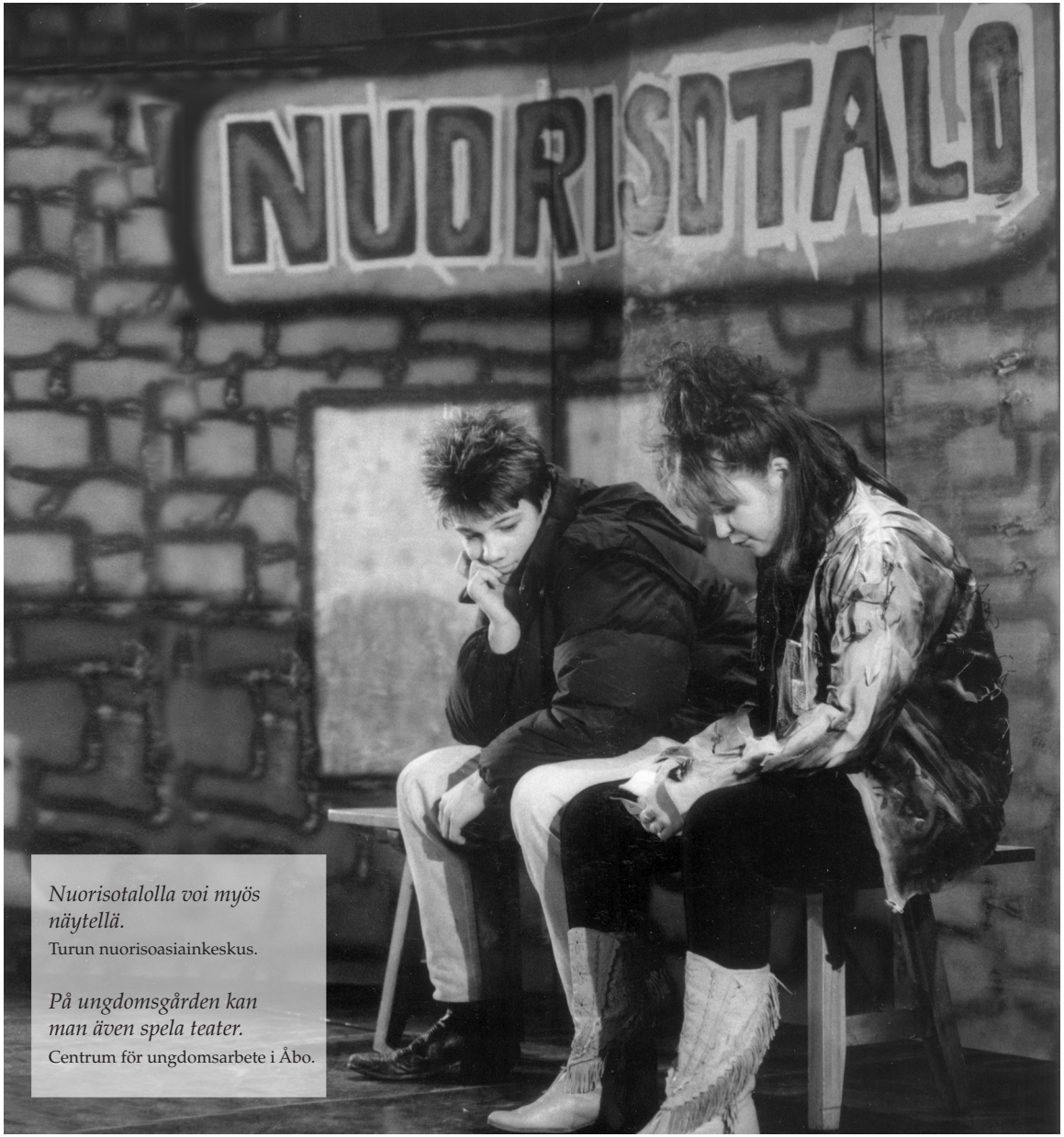

Nuorisotalolla voi myös näytellä.
Turun nuorisoasiainkeskus.

På ungdomsgården kan man även spela teater.
Centrum för ungdomsarbete i Åbo.

Leiritoiminta

1950-luvun päättäjät osasivat olla todella kauaskatseisia hankkiessaan kaupungin nuorten käyttöön leirialueita. Nyt vastaavien alueiden ostaminen olisi täysin mahdotonta. Leirialueita käytetään ahkerasti, eikä tämä nuorisotoimen työmuoto näytä menettävän merkitystään. Kaupunkilaislapset tarvitsevat luonnonläheistä toimintaa entistä enemmän. Turussa erilaiset järjestöt organisoivat edelleen pääosan leiritoiminnasta.

Pukeutuminen sokkona voi olla vähän hankalaa. Hauskaa touhua Rymättylän leirillä.
Turun nuorisoasiainkeskus, kuvaaja: Matti Kivekäs.

Lägerverksamhet

Beslutsfattarna på 1950-talet var verkligen vidsynta då de skaffade lägerområden till stadsungdomens disposition. Idag hade motsvarande områden varit fullkomligt omöjliga att köpa. Lägerområdena utnyttjas flitigt, och denna form för ungdomsarbete verkar inte att förlora i betydelse. Stadsbarnen har allt större behov av naturanknutna aktiviteter. I Åbo arrangerar olika organisationer fortfarande merparten av all lägerverksamhet.

Att klä på sig i blindo kan vara lite besvärligt. Rolig verksamhet på läger i Rimito.
Centrum för ungdomsarbete i Åbo, foto: Matti Kivekäs.

Nuorten kulttuuritoiminta

Kilpailutoiminta oli merkittävä nuorisotoiminnan muoto. 1970-luvulla luotiin Nuorison Taidetapahtuma, joka on ollut monen nuoren ponnahduspaikka. Nuoret ovat sankoin joukoin osallistuneet tapahtumaan, missä lajit ovat vuosittain vaihdelleet. Lajeina ovat olleet mm. tanssi, musiikki ja teatteri, kirjallisuus, kuvataide ja sirkus. Itse olen ollut järjestämässä lukuisia tapahtumia. Olen nähnyt, miten nuoret saavat tilaisuudessa kehitykselleen tärkeää kannustusta ja palautetta. Tapahtumien järjestäminen ja nuorten innostaminen mukaan muodostaa edelleen merkittävän osan kunnallista nuorisotyötä.

Ungdomens kulturaktiviteter

Tävlingar var en viktig form av ungdomsverksamhet. På 1970-talet skapades Ungdomens Konstevenemang, som har varit ett språngbräde för många unga. De unga har i stora skaror deltagit i evenemanget, där grenarna årligen har varierat. Man har tävlat bl.a. i dans, musik och teater, litteratur, bildkonst och cirkus. Själv har jag varit med om att arrangera många evenemang. Jag har sett, hur ungdomarna genom att delta får uppmuntran och stöd, vilket är viktigt för deras utveckling. Att arrangera evenemang och inspirera ungdomarna att delta utgör alltjämt en viktig del av det kommunala ungdomsarbetet.

Kansainvälinen toiminta

Turun nuorisotoimella on vankka ja laaja kansainvälinen toiminta. 1940-luvulla avustettiin nuoriso-ohjaajien opintomatkoja. Vuodesta 1952 alkaen Turulla oli vilkas ja monipuolinen ystävyyskaupunkitoiminta. Nuorisovaltuuskuntia ja -ryhmiä vaihdettiin vuoro vuosittain. Vielä tänä päivänä tavataan joka toinen vuosi pohjoismaisessa nuoriso-ohjaajakonferenssissa. Turun ja Leningradin yhteistyön erikoisuus oli ystävyysseminaari, joka järjestettiin 18 kertaa alkaen vuodesta 1973. Vuosituhannen vaihde toi myös kansainväliseen toimintaan uudet tuulet. Nuorisotoimen oma määräraha on su-

Internationell verksamhet

Åbo stads ungdomsverksamhet har inarbetade och omfattande internationella kontakter. På 1940-talet beviljades bidrag för ungdomsledarnas studieresor till utlandet. Ända från år 1952 har Åbo upprätthållit en livlig och mångsidig vänortsverksamhet. Ungdomsdelegationer och -grupper har haft årliga utbyteskontakter. Ännu idag träffas man vartannat år på nordiska ungdomsledarkonferenser. Ett särdrag i samarbetet mellan Åbo och Leningrad var vänskapsseminariet som arrangerades 18 gånger med början år 1973. Millennieskiftet förde även med sig nya vindar i den internationella aktiviteten.

Rauhaa, ystävyyttä ja yhteistyötä juhlistettiin Turussa vuonna 1983. Turun nuorisoasiainkeskus.

Fred, vänskap och samarbete firades i Åbo år 1983. Centrum för ungdomsarbete i Åbo.

pistettu minimiin. Tänä päivänä nuorten omat aktiiviryhmät toteuttavat toimintaa CIMOn (Kansainvälinen henkilövaihtokeskus) rahoituksella.

Turkulaista

Oma erikoisuus Turun nuorisotoimen historiassa on nuorisosoudut Aurajoessa. Lastensuojelulautakunnan alaisuudessa toiminut nuorisotyöosasto aloitti soudut vuonna 1946, ensimmäisenä toimintanaan. Jokavuotinen tapahtuma jatkui aina 1970-luvulle. Kymmenen vuoden tauon jälkeen toiminta viritettiin uudelleen 1980-luvulla. Soutuja järjestettiin aina vuoteen 1998 asti. Tämän jälkeen valasveneet luovutettiin merimuseolle. Soutujen yhteydessä toteutettiin vuosien aikana monenlaisia tapahtumia. Oli järjestöesittelyjä ja konsertteja, joista merkittävin lienee Dingon esiintyminen. Tuolloin Aurajoen ranta täyttyi tuhansista nuorista.

Nuorisotoiminnan monet kasvot

Sodan jälkeen aktiivinen nuorisojärjestötoiminta kokosi joukkoihinsa nuoria. Järjestöjen aktiivinen toiminta tuki myös kunnallisen nuorisotoimen perustamista. Järjestöjen intressissä olivat puolestaan kunnalta saatavat avustukset ja toimitilat. Toisaalta kunnissa

Det kommunala anslaget för ungdomsverksamheten inskränktes till ett minimum. Idag förverkligar aktiva ungdomsgrupper själva sina utlandsresor med finansiering från CIMO.

Aboensiskt

Ett särdrag i ungdomsverksamhetens historia i Åbo är roddtävlingarna för ungdom på Aura å. Sektionen för ungdomsarbete, som arbetat under barnskyddsnämnden, inledde sin verksamhet med en roddtävling år 1946. Det årliga evenemanget fortsatte fram till 1970-talet. På 1980-talet väcktes rodderna på nytt till liv efter en paus på tio år. Rodderna arrangerades ända fram till år 1998. Härefter överlämnades valbåtarna till sjöfartsmuseet. I samband med rodderna förverkligades många slags program under årens lopp. Organisationerna presenterades och man arrangerade konserter, av vilka den mest betydande torde ha varit Dingos uppträdande. Då fylldes Aura ås stränder av tusentals unga.

Ungdomsverksamhetens många ansikten

Efter kriget samlade de aktiva ungdomsorganisationerna de unga i sina led. Deras aktiva arbete utgjorde även ett underlag för tillblivelsen av den kommunala ungdomsverksamheten.

Nuorisosoudut Aurajoessa 3.–4.9.1988. Osallistuvia joukkueita oli 15. Turun nuorisoasiainkeskus.

Ungdomsrodd på Aura å 3.–4.9.1988. Femton lag deltog. Centrum för ungdomsarbete i Åbo.

huolehdittiin ns. väliinputoajanuorten aktivoimisesta. Tämän päivän todellisuutta on nuorisojärjestötoiminnan huomattava väheneminen. Nuorisojärjestöjen toimintamuodot ja tavat ovat myös ajan mukana muuttuneet. Enää ei ole kattavan nuorisotoiminnan yleisjärjestöjä, vaan toimintaa tarjoavat erityisjärjestöt.

Harrastusmahdollisuuksia on yllin kyllin. 1990-luvulla on tullut merkittäväksi myös kaupallinen toiminta nuorten oman harrastustoiminnan sijasta. Musiikki-, kuvataide- tanssi- ja muut koulut tarjoavat korkeatasoista opetusta lukukausimaksuja vastaan. Opetus on kallista, joten tunneilla käydään ahkerasti.

Poikien harrastuksiin on aina kuulunut kilpailutoiminta. Erityisen voimakkaasti tämä näkyy nykyään. Heti kun poika oppii kävelemään, on isälle kunniaksi viedä lapsi jääkiekko- tai jalkapalloharjoituksiin. Toisaalta tämä pitää nähdä myös positiivisena ilmiönä. Tunnusomaista on myös sallivuuden ilmapiiri. Nyt on vapaus valita harrastus kiinnostuksen mukaan. Poikien ei enää ole pakko juosta pallon perässä; ja tytöilläkin on tähän mahdollisuus. Omasta mielestäni suuntaus on oikea. Ihmisten tulee saada kokeilla erilaisia asioita ja valita omien taitojensa ja taipumustensa mukainen vapaa-ajanviettotapa. Yhteiskunta ja viranomaiset eivät liiaksi saa määritellä nuorten ihmisten hyvää. Turun kaupungin nuorisotoimen toiminta-ajatuksena onkin, että nuoret saavat hyvän elämän ja vapauden. Tätä tavoitetta toteutetaan kaikessa toiminnassa.

Organisationerna var givetvis intresserade av ekonomiska bidrag och verksamhetslokaler som kommunen kunde erbjuda. Kommunerna drog även försorg om att ungdomar med problembakgrund aktiverades. I våra dagar kan vi konstatera att ungdomsorganisationernas verksamhet betydligt har minskat. Verksamhetsformerna och rutinerna har även förändrats. Det finns inte längre någon heltäckande allmän organisation inom vilken ungdomsarbetet kan verka, utan det är specialorganisationer som står för verksamheten.

Det finns mer än tillräckligt med hobbymöjligheter. På 1990-talet har även kommerciell verksamhet ersatt ungdomarnas eget hobbyarbete. Musik-, bildkonst-, dans- och andra utbildningar erbjuder högklassig undervisning mot terminsavgift. Undervisningen är dyr, därför går man flitigt på lektionerna.

Till pojkarnas fritidsintressen har alltid hört tävlingar av olika slag. Detta kommer särskilt tydligt till synes i dag. Genast då en pojke lärt sig gå, känns det som en hederssak för en far att föra sin lilla son till ishockey- och fotbollsträningar. Detta bör naturligtvis också ses som en positiv företeelse. Kännetecknande för vår tid är även den tillåtande atmosfären. Nu har man frihet att välja den hobby man tycker verkar mest intressant. Pojkar är inte längre tvungna att springa efter en boll, samtidigt som även flickor numera ges möjlighet att spela fotboll. För egen del tycker jag att utvecklingen är den rätta. Människan behöver få pröva på olika sa-

Tulevaisuuden visiot

Oman kokoikäisen nuorisotoiminnan pohjalta voisin ehkä luodata visioita tulevaisuuteen, vaikka tehtävä tuntuukin ylivoimaiselta. Toimittuani erilaisten nuorisoryhmien kanssa kolmekymmenvuotisen urani ajan voin todeta, että perusasiat eivät ole muuttuneet. Nykyajan nuori on yhtä valmis leikkimään kuin 1970-luvun nuori. Asialle pitää vain keksiä uusi vetävä nimi. Esimerkiksi leiritoiminnasta puhuttaessa käytämme sanaa seikkailu ja leikeistä sosiaalinen harjoitus. Tulevaisuudessa näkisin, että kunnallisen nuorisotoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotoiminnalle ja innostaa nuoria itse toimimaan. Kunnan oma nuorisotoiminta on kallista, nuoria holhoavaa ja aikuisjohtoista.

ker och välja den fritidssyssla som passar hennes förmåga och begåvning. Samhället och myndigheterna får inte till överdrift bestämma vad som är bäst för den unga människan. Verksamhetstanken bakom det kommunala ungdomsarbetet i Åbo är att ge de unga ett gott liv och frihet. Denna målsättning vill man förverkliga i alla aktiviteter.

Framtidsvisioner

Med utgångspunkt från min egen livslånga verksamhet med ungdomar kan jag försöka pejla visioner om framtiden även om uppgiften känns övermäktig. Efter att i trettio år ha arbetat med ungdomsgrupper av olika slag kan jag konstatera att stommen i innehållet inte har förändrats. Ungdomen av idag är lika benägen att leka som på 1970-talet. Det gäller bara att hitta på ett lockande namn för programmet. När vi talar om om lägerverksamhet använder vi exempelvis ordet äventyr, och lek heter numera social träning. Enligt min framtidsvision är den kommunala verksamhetens uppgift att skapa förutsättningar för ungdomsverksamheten och att inspirera de unga till egna aktiviteter. En egen kommunal ungdomsverksamhet är dyr, förmyndaraktig och vuxenstyrd.

ISBN 951-595-101-1